

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

MBU POLITICAL SCIENCE JOURNAL

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565)

Vol. 1 No. 1 (JANUARY-JUNE 2022)

ISSN : 2774-1001(Online)

สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
โทรศัพท์ 0-4351-8364, 0-4351-6076, 083-223-4124 โทรสาร 0-4351-4618
<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ>

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Online)

MBU Political Science Journal (Online)

ISSN : 2774-1001 (Online)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565)

Vol. 1 No. 1 (January – June 2022)

เจ้าของวารสาร

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศีลศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นสาส์นแลกเปลี่ยนรวบรวมองค์ความรู้ ความคิดเห็น สร้างสรรค์ผลงานของนักวิชาการ นักรัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง นักสังคมวิทยา คณาจารย์นักศึกษา และนักวิชาการสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ พัฒนาคุณภาพผลงานทางวิชาการของสาขาฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสู่สาธารณชน

ที่ปรึกษา

พระพรหมวชิรโสภณ	ปฐมาจารย์ผู้ก่อตั้ง มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
พระราชพัชรญาณมุนี	ที่ปรึกษาอุปถัมภ์ มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
พระราชปริยัติวิมล, ดร.	ที่ปรึกษารองอธิการบดี มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.	อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมงคลธรรมวิธาน, ผศ.ดร.	รองอธิการบดี ด้านกิจการพิเศษและบริการสังคม
พระมหาฉัตรชัย สุนตตชโย, ผศ.ดร.	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหามหวิรินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.	รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด
พระศรีวินยาภรณ์, ดร.	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
พระมหาอรุณ ปญญารุโณ	คณบดีคณะสังคมศาสตร์
พระมหาบุญนา ฐานวีโร, ผศ.ดร.	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
พระสุทธิสารเมธี, ดร.	คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

บรรณาธิการ

พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

พระสุริยะ ศรีสุระ, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการ

พระราชปริยัติวิมล, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระครูวาปีจันทคุณ, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระศิวะศักดิ์ สุเมธ, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ มะลิซ้อน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา คล้ายเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนาใจ หมั่นไรสง

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรภรณ์ วงศ์คำจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร แสนมี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ฝ่ายจัดทำ

พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

พระมหาสากล สุภรเมธี, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

พระสุริยะ ศรีสุระ, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤษณ์ ศรทัตต์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

พ.ต.ต. ดร.พรเดช เสมานู

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.เวชสุวรรณ อัจฉริยะ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.ประพิศ โบราณมูล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.สงวน หล้าโพหนั่น

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กำหนดเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

สถานที่ติดต่อ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา
ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
โทร 0-4351-8364, 0-4351-6076, 083-2234124 โทรสาร 0-4351-4618
E-mail: buddhistlocalgov@gmail.com
<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ>

บทความทั่วไป บทความวิชาการ บทความวิจัย ที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นความรับผิดชอบของผู้เรียบเรียง กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย การนำบทความในวารสารนี้ไปเผยแพร่ สามารถดาวน์โหลดได้ที่ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ>

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Online) จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารกำหนด บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทบรรณาธิการ

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นสาส์นแลกเปลี่ยนรวบรวมองค์ความรู้ ความคิดเห็น สร้างสรรค์ผลงานของนักวิชาการ นักรัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง นักสังคมวิทยา คณาจารย์นักศึกษา และนักวิชาการสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ พัฒนาคุณภาพผลงานทางวิชาการของสาขาฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสู่สาธารณชน วารสารมีการเตรียมการเข้าสู่การพิจารณาประเมินคุณภาพวารสาร (TCI) ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานที่กำหนดในระบบฐานข้อมูล เช่น การควบคุมคุณภาพบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาให้มีการส่งบทความแบบออนไลน์หรือระบบ Online journal System (OJS)

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565) ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 6 บทความ ได้แก่ 1)การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2)การมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม 3)การมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 4)การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน ของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 5)บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 6)การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการ ได้ดำเนินการตามกระบวนการตามแนวทางการเผยแพร่บทความและในโอกาสการจัดทำระบบวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) จะเป็นระบบที่ทันสมัยและต่อเนื่องเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) ที่มีส่วนในการควบคุมคุณภาพของวารสารให้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด หวังว่าในอนาคตวารสารจะเป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐานสากลต่อไป

พระครูกิตติวรราทร, ผศ.ดร.

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (People’s Participation of the 5 Precepts Village Development at Selaphum District, Roi Et Province) <i>กัลยาณี สุขชีวิน และเวชสุวรรณ อาจวิชัย.....</i>	1
การมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม (Community Participation based on The Four Noble Truths in the Preparation of Local Development Plan of Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District, Maha Sarakham Province) <i>ฐิติกร จันทะกุล และเวชสุวรรณ อาจวิชัย.....</i>	12
การมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (The Public Participation in Development of Sufficiency-Economy Villages in Selaphum District, Roi Et Province) <i>นวลปราง เวฬุวนาธร และพรพิมล โพธิ์ชัยหล้า.....</i>	22
การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุน พัฒนาบทบาทสตรี อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (The Application of the Four Sublime States of Mind in Development of a Quality of Life in Community of Women Empowerment Funds Members at Selaphum District, Roi Et Province) <i>เยาวภา พรมงศ์ และพรพิมล โพธิ์ชัยหล้า.....</i>	33
บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการ กองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด (The Role of the Local Administration Organization in Promotion and Support of the Subdistrict Health-Care Fund base on Four Principles of IDDHIPADA in Si Somdet District, Roi Et Province) <i>เอนก นาโพณงาม และพระครูกิตติวราทร.....</i>	45

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับ
กระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

(Providing Public Services According to Sangkhawatthu 4 Principles of Private
Surveyor in the Direction of Ministry of Interior, Muang Roi-Et District, Roi-Et
Province)

ชัยพร มีทวี และพรเดช เสมานู..... 59

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน หลักเกณฑ์และรูปแบบการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร 73

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารรัฐศาสตร์สาส์น

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) 81

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
People's Participation of the 5 Precepts Village Development
at Selaphum District, Roi Et Province

กัลยาณี สุกชีวิน¹ และเวชสุวรรณ อาจวิชัย²

kanlayanee Sukacheewin¹ and Watesuwan Artwichai²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : yingkn1@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านสุราเมรัยมีชขปมาทฎฐานา เวมณี คือ ไม่เสพของมีนเมารองลงมา ด้านอนินนาทานา เวมณี คือ ไม่เอาของที่เขาไม่ได้ให้และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านปาณาติปาตา เวมณี คือ ไม่ทำลายชีวิต 2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ ด้านปาณาติปาตา เวมณี คือ ไม่ทำลายชีวิตและด้านกาเมสุมิจฉาจาธา เวมณี คือ ไม่ประพฤติผิดในกามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการรักษาศีล 5 ในชุมชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; ประชาชน; การพัฒนาหมู่บ้านศีล 5

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the People's participation level of the 5 Precepts village development at Selaphum District, Roi Et Province, 2) to compare the participant of the 5 Precepts village development at Selaphum District, Roi Et Province, and 3) to suggest guidelines for People's participation of the 5 Precepts village development at Selaphum District, Roi Et Province. The sample consisted of 390 people in the 5 Precepts village development at Selaphum District, Roi Et Province. The tool used to collect data is a questionnaire. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, t-test(Independent Samples) and F-test (One-way ANOVA).

The results showed that : 1. The People's participation level of the 5 Precepts village development at Selaphum District, Roi Et Province: overall, was at a high level. When considering in each aspect sorted from the highest to the lowest were Suramerayajjapamatthana Veramani means to no drinking intoxicants, followed by Atinnatana Veramani means to no taking things without permission, and the lowest was Panatipata Veramani which means to non-destructive life. 2. The comparison results of participant level of the 5 Precepts village development at Selaphum District, RoiEt Province, classified by gender: overall and by aspect were no difference. In part of classified by age and occupation, in aspect of Panatipata Veramani, means to non-destructive life and Kamesumicchajara Veramani, means to no committing sexual misconduct was a statistically significant difference at the .05 level, the others were no different. 3. Recommendations for people's participation of the 5 Precepts village development at Selaphum District, RoiEt Province: there should be involved in giving advice on observing the 5 precepts in the community.

Keywords : Participation; People; The 5 Precepts Village Development

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สังคมไทยเป็นสังคมพุทธเพราะประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาและพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานในวิถีชีวิตของคนไทย ดังจะเห็นได้การดำเนินชีวิตของคนไทยและวัฒนธรรมต่างๆ ได้รับอิทธิพลหล่อหลอมด้วยหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งอยู่ในความคิดหรือชีวิตจิตใจของคนไทยเป็นเวลานาน สามารถสังเกตได้จากผลสะท้อนที่ปรากฏออกมาในด้านต่างๆ เช่น วิถีชีวิตทัศนคติ พฤติกรรมนิสัยใจคอของคนไทยตลอดจนถึงวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ลักษณะดังกล่าวซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนา โดยการนำมาปฏิบัติดัดแปลงให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะเรื่องศีลที่ถือว่าเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่ชาวพุทธจะพึงมี แต่ในปัจจุบันนี้พฤติกรรมและอารมณ์ของบุคคลในสังคมไทยนับว่ามีปัญหาขั้นรุนแรง เช่น ปัญหาพิษสุราเรื้อรัง สิ่งเสพติด การฆ่าคนกล่าวได้ว่าสาเหตุปัญหาที่แท้จริงของการที่สังคมมีปัญหาการใช้ความรุนแรงและไม่สงบสุขมิใช่มีสาเหตุมาจากเรื่องความเห็นต่างทางการเมืองเท่านั้น แต่แท้จริงแล้วเป็นเรื่องของศีลธรรมของคนในสังคม จึงเป็นให้สังคมไม่สงบสุขและขาดความปรองดอง (บุษรา วงศ์รักศักดิ์, 2555)

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรม เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมโดยรวมของประเทศทั้งในด้านดีและด้านเสียอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้น สำหรับประเทศไทยได้มีนักวิชาการหลายท่านพยายามอธิบายแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ได้เสนอแนวคิดใหม่ คือ การพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งผนวกกับแนวทางการพัฒนาแบบพุทธซึ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นหลักและอธิบายถึงแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า "การพัฒนาที่ยั่งยืนมีลักษณะที่เป็นบูรณาการ คือทำให้เกิดเป็นองค์รวมหมายความว่าองค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันครบองค์และมีลักษณะอีกอย่างหนึ่ง คือ มีดุลยภาพ หรือพูดอีกนัยหนึ่งคือการทำให้งิจกรรมของมนุษย์สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ หรือ การพัฒนาที่สนองตอบความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบันโดยไม่กระทบกระเทือนความสามารถของคนรุ่นต่อไป" (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2540)

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นการบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงสมรรถนะขององค์กร พฤติกรรมขององค์กร ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล การใช้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดตลอดจนความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ระบุไว้คณะสงฆ์ โดยเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชในขณะนั้น มีดำริที่จะเสริมสร้างและสมานฉันท์ของคนในชาติให้เกิดความสงบ สันติสุข มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยให้พุทธศาสนิกชนได้น้อมนำหลักศีล 5 มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีแนวทางให้หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล จำนวน 5,914 หน่วยทั่วประเทศ

ดำเนินการอบรมประชาชนตามหัวข้ออบรม 8 หัวข้อ คือ ศีลธรรมและวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย สัมมาชีพ สันติสุข ศึกษาสงเคราะห์ สาธารณสงเคราะห์ กตัญญูกตเวทิตาธรรมและสามัคคีธรรมโดยมอบหมายให้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรเครือข่ายชาวพุทธ ได้ขับเคลื่อนโครงการเพื่อสนับสนุนนโยบายดังกล่าวและกำหนดเป้าหมายทุกตำบล ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ พร้อมทั้งตั้งเป้าตัวชี้วัด ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม ภายใน 5 ปี (คณะกรรมการโครงการฯ “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ส่วนกลาง, 2559)

หมู่บ้านศีล 5 เกิดขึ้นครั้งแรกจากการดำเนินนโยบายโดยใช้ศาสนานำการเมืองของพระเจ้าอยู่หัวพระมหารัชฆังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นที่จะเสริมสร้างความปรองดอง และสมานฉันท์ของคนในชาติ ให้เกิดความสงบ สันติสุข มีความกลมเกลียวกัน ลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความมั่นคง และปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน โดยให้พุทธศาสนิกชนได้ยึดหลักศีล 5 มาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ดังที่โอวาทที่ท่านได้ประทานในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2557 ว่า “อันว่า ศีล 5 เป็นการสำคัญมนุษย์ เมื่อทุกคนมีศีล 5 ด้วยกัน สังคมนั้น ๆ คือ ประชาชนย่อมจะอยู่เย็นเป็นสุข เมื่อเป็นไปได้ ขอให้ชื่อหมู่บ้านนั้นว่า หมู่บ้านรักษาศีล 5”

หมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นหนึ่งในหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการปฏิบัติรักษาศีลในวันสำคัญทางศาสนา เมื่อถึงวันพระประชาชนจะหยุดภารกิจ เพื่อไปรักษาศีล เพื่อเข้าวัดทำบุญฟังเทศน์นำหลักการศีล 5 มาใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งสร้างความสุขให้แก่ชุมชนไม่มีสิ่งเฝ้ายวนใจในหมู่บ้านซึ่งเป็นผลให้ประชาชนในชุมชนมีชีวิตอยู่อย่างสันติสุข นับว่าเป็นชุมชนที่สามารถนำมาศึกษาเพื่อค้นหาแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้มีความก้าวหน้าและยั่งยืน ตอบสนองโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในระยะที่ 3 คือ สามารถนำไปส่งเสริมคุณภาพชีวิต ก่อเกิดวิถีชีวิตไทย และสืบสานส่งเสริมทางศาสนา

แนวทางการแก้ปัญหาของประเทศในเรื่องของการสร้างความปรองดองและสมานฉันท์ของคนในชาติ พื้นฐานที่สำคัญคือ ความเชื่อที่ว่า การเกิดสันติภาพนั้นมิใช่ใช้กำลังซึ่งเป็นการนำมา ซึ่งความขัดแย้งในภายหลัง แต่สันติภาพเป็นภาวะที่คนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข โดยปราศจากความรุนแรงต่อกัน เป็นสภาพที่มีระเบียบข้อบังคับที่ทุกฝ่ายพึงพอใจที่จะปฏิบัติและเป็นการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้กำลังเป็นความสงบที่เกิดจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด (ประสิทธิ์ ลาภพิทักษ์มงคล, 2558) ทั้งนี้ผู้นำประเทศในยุคปัจจุบัน ได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการใช้มิติทางศาสนาที่คนไทยเลื่อมใส ศรัทธา ส่งเสริมให้คนไทยรักษาศีล 5 โดยการน้อมนำพระดำริของ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ พระสังฆราช จัดทำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5: ชาวประชาเป็นสุข เพื่อให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้

ตระหนักถึงคุณค่าของการรักษาศิลปะ 5 เพื่อความสงบสุขร่มเย็นแต่ตนเอง ครอบครัวและประเทศชาติ นับว่าเป็นแนวทางที่สามารถทำให้ประเทศเกิดความปรองดองสามัคคีอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตามในการดำเนินการนี้จะประสบผลสัมฤทธิ์ได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนของสังคมทั้งฝ่ายการคณะสงฆ์และฆราวาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ดังนั้น การขับเคลื่อนนโยบายหมู่บ้านรักษาศิลปะ 5 จึงมีการดำเนินการไปพร้อมๆ กันทั้งประเทศ แต่ความสำเร็จของนโยบายมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยแต่ละพื้นที่ การขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดผลสำเร็จมากขึ้น จำเป็นต้องมีรูปแบบตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice) เพื่อเป็นตัวอย่างที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ขับเคลื่อนโครงการให้ประสบความสำเร็จได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมหมู่บ้านศิลปะ 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำไปใช้พัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จอย่างแพร่หลายต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศิลปะ 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศิลปะ 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ
- 2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศิลปะ 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศิลปะ 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3.2 ทำให้ทราบแนวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศิลปะ 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3.3 ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นต้นแบบในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศิลปะ 5 ของหมู่บ้านอื่นๆ ต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในชุมชนหมู่บ้านศิลปะ 5 ที่มีอายุ 20 ปี ขึ้นไปในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจำนวน รวมทั้งสิ้น 101,562 คน (ทะเบียนราษฎร อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2562) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านศิลปะ 5

ที่มีอายุ 20 ปี ขึ้นไปในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 390 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan, 1970) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ 0.46-0.89 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. การมีส่วนร่วมด้านปาณาติปาตา เวรมณี คือ ไม่ทำลายชีวิต	4.09	0.75	มาก	5
2. การมีส่วนร่วมด้านอนินนาทานา เวรมณี คือ ไม่เอาของที่เขามิได้ให้	4.20	0.73	มาก	2
3. การมีส่วนร่วมด้านกาเมสุมิจฉาจารา เวรมณี คือ ไม่ประพฤตินิดในกาม	4.17	0.73	มาก	3
4. การมีส่วนร่วมด้านมุสาวาทา เวรมณี คือ ไม่พูดเท็จ	4.16	0.74	มาก	4
5. การมีส่วนร่วมด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา	4.26	0.69	มาก	1

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมู่บ้านศีล 5	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
เวรมณี คือ ไม่เสพของมีนเมา				
รวม	4.18	0.72	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18, S.D.=0.72$) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านสุราเมรัยมีชขปมาที่ภูฐานา เวรมณี คือ ไม่เสพของมีนเมา ($\bar{X} = 4.26, S.D.= 0.69$) รองลงมา การมีส่วนร่วมด้านอหินนาทานา เวรมณี คือ ไม่เอาของที่เขาได้ให้ ($\bar{X} = 4.20, S.D.= 0.73$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การมีส่วนร่วมด้านปาณาติปาตา เวรมณี คือ ไม่ทำลายชีวิต ($\bar{X} = 4.09, S.D.= 0.75$)

5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ ด้านปาณาติปาตา เวรมณี คือ ไม่ทำลายชีวิตและด้านกาเมสุมิจจาจารา เวรมณี คือไม่ประพฤติผิดในกามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจากการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด

5.3.1 การมีส่วนร่วมด้านปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากปาณาติบาต ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการความผิดต่างๆ ที่เกิดจากการกระทำผิดต่อชีวิต เช่น ไม่จ้วงวานให้เขาฆ่าด้วยการใช้อาวุธ มีด ปืน ระเบิด หรืออาวุธอื่นๆ ที่สามารถฆ่าได้ถึงแก่ความตายได้ หรือด้วยยาพิษซึ่งบริโภคแล้วถึงแก่ความตายได้

5.3.2 การมีส่วนร่วมด้านอหินนาทานา เวรมณี คือ ไม่เอาของที่เขาได้ให้ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการความผิดที่เกิดจากการลักทรัพย์ด้วยตนเอง สนับสนุนให้เขาลักทรัพย์ ชี้เบาะแส หรือรับซื้อทรัพย์ที่เขาลักมา

5.3.3 การมีส่วนร่วมด้านกาเมสุมิจจาจารา เวรมณี คือ ไม่ประพฤติผิดในกาม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความผิดในกาม ประพฤติผิดต่อสามีและภรรยาเขาด้วยวิธีการต่างๆ พูดเกี้ยวในเชิงชู้สาวกับบุตรและธิดาเขา หรือไม่ชักชวนให้บุตรและธิดาเขามาร่วมหลับนอนกับตน

5.3.4 การมีส่วนร่วมด้านมุสาวาทา เวรมณี คือ ไม่พูดเท็จ ไม่ควรพูดเท็จโกหกเขา เช่น ไม่พูดคำเท็จที่เป็นคำไม่จริงต่อเขาด้วยวิธีการต่างๆ หรือไม่พูดคำเท็จบิดเบือนต่อเขา และไม่พูดเท็จให้เขา

เข้าใจผิดคิดเคลื่อนจากความจริง ไม่พูดให้เขาเข้าใจผิดด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ไม่พูดให้เขาเข้าใจผิดคิดว่า เป็นความเป็นจริง

5.3.5 การมีส่วนร่วมด้านสุราเมรัยมีชขปมาทฎฐานา เวมณี คือ ไม่เสพของมีนเมา ไม่ควรเสพของมีนเมา คือ ไม่เสพของมีนเมาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ไม่ดื่มสุราเปียร์ กัญชา ผีน เอโรอิน ยาบ้า ยาอี ให้โทษ และไม่เสพของมีนเมาให้โทษทุกชนิด

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ไม่ว่าจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคน ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมปฏิบัติ ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการดำเนินการพัฒนา และการเปลี่ยนแปลง เป็นเทคนิคอย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารต้องการ เพราะเมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมแล้ว จะไม่ค่อยเกิดการต่อต้าน รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและความเครียดจากการทำงาน ทำให้บุคคลได้ร่วมเข้ามามีส่วนร่วมแล้วจะไม่ค่อยเกิดการต่อต้าน รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและความเครียดจากการทำงานทำให้บุคคลได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน บุคคลจะรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้นและเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและผูกพันกับองค์กร เพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์กรและสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Davis & Newstrom (1989) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคน ที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จ ซึ่งเป็นเป้าหมายของกลุ่ม หรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกันด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ช่วยเหลือ (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา ศิริวรสกุล, วัชรินทร์ อินทรพรม (2561) ได้ศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย ด้านสุราเมรัยมีชขปมาทฎฐานา เวมณี คือ ไม่เสพของมีนเมาเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศีล 5 คือ การรักษาชีวิตให้ยืนยาว รักษาทรัพย์สมบัติให้มั่นคงรักษาครอบครัวให้อบอุ่น รักษาสังขและมิตรภาพให้ยั่งยืน รักษาสติปัญญาของตนเองให้สมบูรณ์และเป็นเครื่องป้องกันตนเองจากความทุกข์ เข้าถึงความสุขได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นศีลมีประโยชน์และอันสงส์แก่ผู้รักษาศีลตลอดกาล“ศีล” นี้ แปลว่า ปกติ คือทำกายและวาจาให้เป็นปกติให้เรียบร้อย ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใด, แปลว่า เย็น คือทำให้เป็นคนเยือกเย็น ทำให้เย็นกาย เย็นใจ ไม่ต้องเดือดร้อนเพราะ

ขาดศีล, แปลว่า เกษม คือปลอดภัย ทำให้เบาอกเบาใจ อีกอย่างหนึ่ง คำว่าศีลนี้ มีความหมายเป็น สีสนะ กล่าวคือเป็นมูลราก สอนคำว่า “สีสนะ” นี้ ก็คือกิริยาที่รวมเอาไว้อย่างดี หมายถึงความที่กรรมในทวารมี กายกรรมเป็นต้น ไม่กระจัดกระจายโดยความมีระเบียบอันดีอย่างหนึ่ง คือความเข้าไปรับไว้ หมายถึง ความเป็นที่รองรับโดยความเป็นที่ตั้งอาศัยแห่งกุศลธรรมทั้งหลายหรืออีกนัยหนึ่งว่าศีล คือ เจตนา หมายถึง เจตนางดเว้นจากบาปกรรมมีปาณาติบาตเป็นต้นศีล คือ เจตสิก (ได้แก่กุศลธรรม คือ ความไม่โลภ ความไม่พยาบาท ความเห็นชอบ)ของบุคคลผู้งดเว้นจากบาปกรรมมีปาณาติบาต เป็นต้นศีล คือ การสำรวม หมายถึง ความสำรวมในปาติโมกข์ ความสำรวมอย่างมีสติ สำรวมด้วยความรู้สำรวมด้วยความอดทน และ สำรวมด้วยความเพียรพยายามศีล คือ ความไม่ล่องละเมิด หมายถึง การไม่ล่องละเมิดด้วยกาย หรือด้วย วาจาของผู้ที่สมาทานศีลแล้ว พระพุทธโฆสเถระ (2546) สอดรับกับงานวิจัยของ พระครูสุพัฒน์กาญจนกิจ (2561) การพัฒนารูปแบบการทำงานของคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ผลการวิจัยพบว่า โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ความเป็นมาจากคณะสงฆ์ ที่จะเสริมสร้างและสมานฉันท์ ของคนในชาติ ให้เกิดความสงบสุข มีความสามัคคีกัน ด้วยการประพฤติตามหลักศีล 5 ในการดำเนิน ชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้สังคมไทยมีคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอ เสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามอายุ และ อาชีพ ด้านปาณาติบาต เวรณีนี คือ ไม่ทำลายชีวิตและด้านกาเมสุมิฉฉาจารา เวรณีนี คือ ไม่ประพฤติผิด ในกามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ และอาชีพ มีความคิดเห็นตรงกันกล่าวคือ ศีล 5 ที่บุคคลพึงรักษาในฐานะเป็น พื้นฐานของการอยู่ร่วมกันของบุคคลและสังคมมีหลายข้อที่บุคคลจะพึงรักษาซึ่งตามหลักพระพุทธศาสนา เรียกว่า “สิกขาบท” คือ การมีเจตนางดเว้น จากการไม่ทำลายชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย มีความประพฤติหรือ มีการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นการไม่ถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ไม่ลักขโมยมีพฤติกรรมหรือ มีการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นทางด้านทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ต่างๆ บุคคลอื่น ครอบครองอยู่ ไม่ประพฤติผิดในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกามารมณ์ ไม่พูดเท็จ โกหก หลอหลวง ยุแหยง ส่อเสียด ในทางเสียหาย ไม่เสพสิ่งของมีนเมา คือ สุรา ยาเสพติด อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุภาพร วัชรพงศ์ (2558) ได้ศึกษาพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของประชาชนในหมู่บ้านรักษาศีล 5 5 นำร่องอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่าพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของ ประชาชนในหมู่บ้านรักษาศีล 5 นำร่องอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนในหมู่บ้านรักษาศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติผิดในกามมากที่สุด รองลงมาคือการรักษา ศีลข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์การรักษาศีลข้อ 5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัย การรักษาศีลข้อ 1 เว้นจากการ

ฆ่าสัตว์และการรักษาศีลข้อที่ 4 เว้นจากการหยุดผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของประชาชนในหมู่บ้านรักษาศีล 5 นำร่องอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตาม เพศอายุ ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 นำร่องอำเภอเมืองสระแก้วจังหวัดสระแก้วที่มีเพศอายุการศึกษาอาชีพ และรายได้แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมรักษาศีล 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ชุมชนควรดำเนินงานโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในการกำหนดนโยบายให้เป็นนโยบายที่ดี

7.1.2 องค์กรควรดำเนินงานจึงเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ และการจัดกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี และกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ดำเนินการตามปกติและเป็นประจำ

7.1.3 ควรมีการอบรมวิทยากรหรือมีวิทยากรในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ มาให้ความรู้กับประชาชน และคณะกรรมการขับเคลื่อนในระดับตำบลจะส่งผลให้การดำเนินการตามนโยบายเป็นไปอย่างบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ควรดำรงตนอย่างโดยงดเว้นจากการไม่ทำลายชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย มีความประพฤติหรือมีการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่น

7.2.2 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ให้เกิดขึ้น เช่น วัสดุธรรมเมื่อรู้แล้วจะได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและสร้างสรรค์ในตัวเองในคนอื่นซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพต่อไป

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาวิเคราะห์หลักศีล 5 เพื่อเผยแพร่และเพื่อนำไปสู่ภาคปฏิบัติอย่างได้ผลและมั่นคง

7.3.2 ควรศึกษาวิเคราะห์การขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในการบริหารจัดการองค์กรชุมชนให้เกิดสันติสุข

8. บรรณานุกรม

คณะกรรมการโครงการฯ “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ส่วนกลาง. (2559). รายงานการตรวจติดตามโครงสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ประจำปี 2559. กรุงเทพฯ : อัมพทฤษฎ์ ศรีเอทนิว.

- บุษรา วงศ์รักศักดิ์. (2555).ภาวะผู้นำการบริหารงานท้องถิ่นไทยสู่ความเป็นเลิศ. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประสิทธิ์ ลาภพิทักษ์มงคล. (2558). คุณลักษณะผู้ประกอบการ:แนวคิดและการพัฒนาตามหลักพุทธ
สันติวิธี. วารสารมหาจุฬานาครธรรม. 6(10). 5678-5687.
- พระครูสุพัฒนกาญจนกิจ. (2561). การพัฒนารูปแบบการทำงานของคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี ใน
โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 6(2). 571-583.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2540). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช.
- พระพุทธโฆสเถระ. (2546). คัมภีร์วิสุทธิมรรค. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : บริษัท ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด.
- วณิฎา ศิริวรสกุล, วัชรินทร์ อินทพรหม. (2561). รูปแบบการขับเคลื่อนนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5
ให้ประสบความสำเร็จ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี. 12(29). 203-209.
- สุภาพร วัชรคปต์. (2558). พฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของประชาชนในหมู่บ้านรักษาศีล 5 นำร่อง
อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Davis & Newstrom (1989). **Human Behavior at Work: Organizational Behavior.** (7th ed).
New York : McGraw–Hill Book Company.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607-610.

**การมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม**
**Community Participation based on The Four Noble Truths in the Preparation
of Local Development Plan of Khampom Subdistrict Administrative
Organization, Wapi Pathum District, Maha Sarakham Province**

ฐิติกร จันทะกุล¹ และเวชสุวรรณ อาจวิชัย²

Thitikorn Juntakon¹ and Wedsuwan Ardwichai²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : thitikornkon1984@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม 3) เพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม 16 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.80-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการรองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม

ของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปำ จัหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปำ จัหวัดมหาสารคาม ประชาชนควรมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่างๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนามีส่วนในการตัดสินใจวางแผน ร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน หรือแก้ปัญหาชุมชนให้เหมือนปัญหาของตนเอง กระตุ้นให้ชุมชนจะมีความรู้สึกในความเป็นเจ้าของ ทำให้การพัฒนาที่มีความมั่งคั่งถาวร มีส่วนในการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่างๆ ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; ประชาคม; หลักอริยสัจ 4; แผนพัฒนาท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the community participation level based on the Four Noble Truths in the preparation of local development plan of Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District, Maha SaraKham Province, 2) to study and compare opinions on the community participation level based on the Four Noble Truths in the preparation of local development plan of Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District, and 3) to study the participation recommendations of the community participation level based on the Four Noble Truths in the preparation of local development plan of Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District. The sample was 327 people of 16 villages in the Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District, Maha SaraKham Province. The instrument used for data collection was a 5- level estimation scale questionnaire with content accuracy of 0.80 – 1.00, and confidence of .96. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, t-test (Independent Samples) and F-test (One-way ANOVA).

The results showed that: 1. The community participation level based on the Four Noble Truths in the preparation of local development plan of Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District: overall was at the high level. When

considering in each aspect sorted from the highest to the lowest were participation in operation, participation in decision, participation in receiving benefits and the lowest was participation in evaluation. 2. The results of the comparative analysis of the community participation level based on the Four Noble Truths in the preparation of local development plan of Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District, classified by gender, age, education level were not different. In part of classified by occupations was a statistically significant difference at the .05. 3. The participation recommendations of the community participation level based on the Four Noble Truths in the preparation of local development plan of Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District were: People should participate in meetings to present various issues that were necessary for development, participate in planning and supporting materials for community development or solve the community problems like their own problems, enhance the development to be stable, participation in monitoring the project's performance related to various development in community on a regular basis.

Keywords : Participation; Community; The Four Noble Truths; Local Development Plan

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) เป็นรูปแบบการปกครองที่เป็นพื้นฐานของระบบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นของไทยเป็นรูปธรรมเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 โดยมีการจัดตั้งเทศบาลในปี พ.ศ. 2476 ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 ซึ่งถือเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมบูรณ์เป็นครั้งแรก และต่อมา มีการปกครองท้องถิ่นหลายรูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวมีหน้าที่ในการดำเนินงานหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน และนำมาสู่การแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ของชุมชน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนได้เป็นอย่างดี ลำพังเพียงรัฐบาลกลางในฐานะที่ต้องดูแลประชาชนโดยรวมทั้งประเทศ คงมาสามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึง และตรงกับความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง รัฐบาลหลายประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง มาเป็น

การบริหารแบบกระจายอำนาจมากขึ้น เพื่อให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินการกิจของท้องถิ่น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการใช้ฐานท้องถิ่นเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ (กรมการปกครอง, 2551)

การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม ในปัจจุบันดำเนินงานหรือให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปประชาคม หรืออาจจะเรียกว่าประชาคมหมู่บ้าน โดยคาดหวังว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปรากฏออกมาน่าจะครอบคลุมความต้องการประชาชน และสามารถลดความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เมื่อคณะผู้บริหารนำโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นมาดำเนินงาน ยังมีการร้องเรียนว่าไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนโดยประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าง และแสดงความคิดเห็นผ่านตัวแทนประชาคมหมู่บ้านบ้าง (องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม, 2564)

หลักธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในหลักอริยสัจ 4 คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรจ มรรค เป็นแนวคำสอนที่คนไทยถือปฏิบัติเพื่อให้มีความสุขสงบ เมื่อมีเรื่องเดือนร้อนใด ก็หาสาเหตุที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนหาสิ่งที่ต้องการให้พ้นจากความเดือนร้อน และ วิธีทำให้บรรลุถึงความพ้นนั้น ๆ อันเป็นสิ่งที่ทำให้บ้านเมืองไทยของเราเป็นเมืองน่าอยู่ติดอันดับต้นๆ ของโลกสิ่งที่เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เมืองไทยน่าอยู่จริงๆ สืบไปคือ การร่วมสร้างความรักความสามัคคีปรองดองในแผ่นดิน โดยเราทุกคนมีโอกาสที่จะร่วมสนับสนุนด้วยสัญญาประชาคม นั่นคือการวางอนาคตร่วมกันที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในส่วนของ การสร้างความสามัคคีปรองดอง ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง(ป.ย.ป.) จัดแยกตามข้อเสนอแนะของตัวแทนประชาชนทุกภาคส่วนในประเด็น 10 ด้าน เพื่อที่จะครอบคลุมปัญหาและความทุกข์ร้อนที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง โดยเปิดเวทีที่รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนทั่วประเทศ เพื่อสะท้อนถึงเหตุแห่งความเดือนร้อน ตลอดจนรับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้รัฐบาลนำไปแก้ไข จนนำมาสู่ข้อสรุปที่เป็นความเห็นร่วม เพื่อนำไปกำหนดกรอบกติกาของการอยู่ร่วมกันอย่างสงบ สันติ บนพื้นฐานของความคิดเห็นที่ผนวกแตกต่างกันได้ ซึ่งทุกคนในสังคมพร้อมและเต็มใจที่จะเดินไปตามกรอบกติกาดังกล่าวที่ทุกคนร่วมกันกำหนดไว้(คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง, 2564)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้นำหลักอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ แตกต่างกัน

2.3 เพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบสภาพของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม

3.2 ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม ของประชากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน

3.3 ได้ทราบข้อเสนอแนะของประชากรในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม

3.4 ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม 16 หมู่บ้าน จำนวน รวมทั้งสิ้น 6,400 คน (ข้อมูลประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม (พ.ศ.2561-พ.ศ.2565) กลุ่มตัวอย่าง ประชาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม 16 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan, 1970) และการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการไม่เฉพาะเจาะจงว่าเป็นใครในผู้ที่มาเข้าร่วมประชุมประชาคมของแต่ละหมู่บ้าน

16 หมู่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท(Likert) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และทดลองใช้(Try-out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test(Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ทุกข์)	3.94	0.92	มาก	2
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (มรรค)	3.99	0.85	มาก	1
3. ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (นิโรจ)	3.86	0.90	มาก	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (สมุทัย)	3.62	0.96	มาก	4
รวม	3.85	0.91	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.91) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ(มรรค) ($\bar{X}=3.99$, S.D.= 0.85) รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ทุกข์) ($\bar{X}=3.94$, S.D.= 0.92) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (นิโรจ) ($\bar{X}=3.86$, S.D.= 0.90) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล(สมุทัย) ($\bar{X}=3.62$, S.D.= 0.96)

5.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม

5.3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(ทุกข์) ประชาชนควรมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่างๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนามีส่วนในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรม และมีส่วนร่วมกำหนดแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน

5.3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ(มรรค) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนามีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรเงินทองเพื่อใช้ในการทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชนหรือแก้ปัญหาชุมชนให้เหมือนปัญหาของตนเอง

5.3.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์(นิโรจ) ประชาชนควรมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนและได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนา การกระตุ้นให้ชุมชนจะมีความรู้สึกในความเป็นเจ้าของ ทำให้การพัฒนามีความมั่นคงถาวรและประหยัด

5.3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล(สมุทัย) ประชาชนควรมีส่วนร่วมสังเกตหรือประเมินการทำงานของบุคคลจากภายนอกที่มาทำงานเพื่อพัฒนาในชุมชนและมีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่างๆ ในชุมชน และมีส่วนในการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่างๆ ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมในการทำงานหรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมีความจำเป็นและสำคัญมากสำหรับทรัพยากรในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพการทำงานหรือการมีส่วนร่วมในการ

เสนอความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชามีมากขึ้น เป็นสิ่งที่ดีสำหรับการสั่งการของผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องรับฟังการเสนอความคิดเห็น การตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกๆ คนจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความผูกพัน และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน จะเกิดความมุ่งมั่นร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างเต็มที่ ทำให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทุกระดับที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมนั้นๆ ได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนทั้งในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผล การดำเนินงานแสดงทัศนคติ แลกเปลี่ยนข้อมูลการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติและร่วมทำงานร่วมกันตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งประโยชน์และผลกระทบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ มธุรดา ศรีรัตน (2554) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ความรับผิดชอบ การวางแผนปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดจากการบริหารงานในองค์กร และการนำหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม ประชาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดอาวุธ โพธิ์ศรีขาม (2560) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่ต่างกัน แต่การมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีการร่วมงานกันอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการร่วมตัดสินใจประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่างๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน ร่วมในการดำเนินการสนับสนุนทรัพยากรเงินทองเพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน ร่วมรับผลประโยชน์การพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน เช่นโครงการส่งเสริมอาชีพสตรีในหมู่บ้าน โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และระดมทรัพยากรมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดชุมชนร่วมในการประเมินผล มีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่างๆ ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ร่วมในการพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและนำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ พันธุ์สง่า (2550) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึงวิธีการตัดสินใจล่วงหน้าเพื่ออนาคตขององค์กรซึ่งเป็นหน้าที่ของการจัดการในทางเลือกว่าจะให้ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และมีขั้นตอน

ในการดำเนินงาน และวิธีการการใช้ทรัพยากรการบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการ ให้ได้มาซึ่งแนวทาง หรือแผนงานที่จะนำมาปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวัฒน์ สิริพรวุฒ (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรีจังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า 1)การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรีจังหวัดสิงห์บุรีโดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีอยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ 2)ประชาชนของเทศบาลตำบลพรหมบุรีจังหวัดสิงห์บุรีที่มีเพศ วุฒิการศึกษา อายุและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลโดยรวมไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (มรรค) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม ควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้เป็นนโยบายขององค์กรเพื่อร่วมมือกันผลักดันกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

7.1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ควรประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อปรับกระบวนการทำงานให้บรรลุสู่เป้าหมายขององค์กร

7.2.2 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและสร้างสรรค์โดยกระตุ้นให้ชุมชนจะมีความรู้สึกในความเป็นเจ้าของ ทำให้การพัฒนาที่มีความมั่นคงถาวร

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

7.3.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ เพื่อการส่งเสริมการใช้หลักธรรมให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การให้กว้างขึ้นเช่นเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

8. บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กองราชการส่วนตำบล. (2551). **คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อำนวยการศึกษาดินแดน.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง. (2564). **ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง**. กรุงเทพฯ : สำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี.
- ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**. 8(1). 10-23.
- มธุรดา ศรีรัตน์. (2554). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2564. จาก www.gotoknow.org
- ยอดอาวุธ โพธิ์ศรีขาม, ไพรัช พันชมพู่. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลปลับพลา อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 6(2). 140-151.
- สุรศักดิ์ พันธุ์สง่า. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม. (2564). **รายงานการประชุมสภาสมัยสามัญ สมัยที่ 1 ครั้งที่ 1 วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2564**. องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607–610.

การมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

The Public Participation in Development of Sufficiency-Economy Villages in Selaphum District, Roi Et Province

นวลปราง เวฬุวนาธร¹ และพรพิมล โพธิ์ชัยหล้า²

Nuanprang Veruwanathorn¹ and Pornpimol Phochaihlar²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : nimg.weru@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน/ตัวแทนครัวเรือน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 375 ครัวเรือน/คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.80-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่รองลงมา ด้านการเพิ่มรายได้และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการออม 2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาโดยรวมและด้านการลดรายจ่ายแตกต่างกันออกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุและอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดที่สำคัญ คือ สมาชิกในครัวเรือนควรลดรายจ่ายและเพิ่มสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

วางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างสม่ำเสมอ ตระหนักเสมอว่าการใช้ทรัพยากรมากเกินไปจะเป็นการไม่ปลอดภัย
ต่อสภาพแวดล้อม ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมแบบบวร; ประชาชน; หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the level of Ba Worn participation in sufficiency economy villages at Selaphum District, Roi Et Province, 2) to compare Ba Worn participation in sufficiency economy villages at Selaphum District, Roi Et Province, and 3) to suggest guidelines of Ba Worn participation in sufficiency economy villages at Selaphum District, Roi Et Province. The sample consisted of 375 heads of the household/households representative of sufficiency economy villages at Selaphum District, RoiEt Province. The instrument used for data collection was a 5- level estimation scale questionnaire with content accuracy of 0.80 – 1.00, and confidence of .97. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, t-test(Independent Samples) and F-test (One-way ANOVA).

The results showed that: 1. The level of Ba Worn participation in sufficiency economy villages at Selaphum District, Roi Et Province: overall, was at a high level. When considering in each aspect sorted from the highest to the lowest were generosity, followed by increase in income, and the lowest was saving. 2. Comparison results of Ba Worn participation in sufficiency economy villages at Selaphum District, Roi Et Province, classified by gender: overall and cost reduction were different, the others were no different. In part of classified by age and occupation was a statistically significant difference at the .05 level. 3. The importance of Ba Worn participation in sufficiency economy villages at Selaphum District, Roi Et Province were reducing the expenses and increasing the living necessities of the household members, making a plan for spending money regularly, always be aware of using too many resources was unsafe for the environment, and being generous to others.

Keywords : The Public Participation; People; Sufficiency Economy Villages

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2524 และจากพระราชดำรัสและแนวพระราชดำริ “บวร” หลายหน่วยงานเกิดแนวคิดในเรื่องตามรอยพระยุคลบาท “บวร” รับสนองพระราชดำริ หวังให้ภาพวิถีชีวิตดีงามแบบไทยๆ คงอยู่สืบชั่วลูกหลานโครงการพระราชดำริได้เกิดขึ้นมากมาย เช่น การดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ “บวร” ของกองทัพภาคที่ 1 ได้จัดทำหลายโครงการ อาทิ สถานสัมพันธ์ชุมชนระหว่างบ้าน - วัด - โรงเรียนโครงการ 1 ค่าย 1 วัด 1 ชุมชน โครงการแหล่งข่าวประชาชน โครงการแข่งกีฬาครอบครัวและแข่งกีฬาภายในหน่วยงาน โครงการค่ายอาสาพัฒนาชนบท เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถาบันครอบครัวคือ บ้าน สถาบันศาสนาคือ วัด และสถาบันการปกครอง คือ ภาครัฐเพื่อประสานพลังสามัคคีในการพัฒนาชุมชนหรือสังคมไทยให้น่าอยู่และเกิดความร่มเย็น (ภูวนัธส์รศ.หนูมาก, 2549)

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุค Thailand 4.0 ซึ่ง Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ซึ่งกว่าจะมาเป็น Thailand 4.0 ก็ต้องผ่าน 1.0, 2.0 และ 3.0 กันมาก่อน Thailand 1.0 ก็คือยุคของเกษตรกรรม คนไทยปลูกข้าว พืชสวน พืชไร่ เลี้ยงหมู เป็ด ไก่ นำผลผลิตไปขาย สร้างรายได้และยังชีพ (บวร เทศารินทร์, 2560) ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

จากข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนที่ขาดหายหรือยังไม่มีการศึกษาวิจัยและควรจะได้มีการวิจัยในเรื่องของครอบครัวและแผนงานการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวนั้น สะท้อนให้เห็นว่าประเด็นเรื่องความเข้มแข็งของครอบครัวนั้นอยู่ในภาวะที่มีปัญหา จากสภาพสังคมที่เห็นในปัจจุบันรวมทั้งข้อมูลการศึกษา สำนวนเกี่ยวกับครอบครัว พบว่าในปัจจุบันสถาบันครอบครัวของไทยกำลังตกอยู่ในภาวะปัญหาหลายอย่างจนอาจกล่าวได้ว่าเป็นภาวะวิกฤติเลยทีเดียว ปัญหาดังกล่าวนั้นมีตั้งแต่ปัญหาในระดับโครงสร้าง รูปแบบของครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต จนส่งผลกระทบต่อโครงสร้างประชากรโดยรวม นอกจากนี้ครอบครัวยังมีปัญหาในแง่ของเศรษฐกิจสัมพันธ์ภาพของคนในครอบครัวพฤติกรรมของคนในครอบครัวโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน การขาดคุณธรรมจริยธรรม ความรุนแรงในครอบครัวรวมถึงปัญหาเรื่องปฏิสัมพันธ์ของครอบครัวต่อชุมชนและสังคม (คลังปัญญาไทย, 2553 ; ศุภลักษณ์ เก่งบัญชา, 2548 ; สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2553 ; สายฤดี วรกิจโกคาทร, 2550 และ อมรวิรัช นาครทรรพ และคณะ, 2549) ซึ่งปัญหาต่างๆ ดังกล่าวนั้นล้วนแสดงให้เห็นว่าสถาบันครอบครัวไม่เข้มแข็ง การแก้ไขปัญหาครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันหลักของสังคมนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในลักษณะการบูรณาการ ความร่วมมือของชุมชน เริ่มตั้งแต่ “บ้าน” ซึ่งหมายถึงความถึงสถาบันทางการปกครอง ความเป็นชุมชนท้องถิ่น ที่จะใช้บทบาทของบุคลากรทางการปกครองในท้องถิ่นผู้นำชุมชนทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในครอบครัวของชุมชนสถาบันการศึกษาหรือ “โรงเรียน” ที่มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ ศิลปวิทยาต่างๆ ทั้งในการนำไปประกอบสัมมาอาชีพและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และสถาบันศาสนาหรือ “วัด” ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน สังคม มีหน้าที่กล่อมเกลาให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติตนตามหลักธรรม คำสอนของศาสนา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) และท้ายที่สุดคือความเชื่อมโยง ร่วมมือกันของทั้งสามส่วนหรือสามสถาบันรวมกันเป็นชุมชนนั่นเอง

ซึ่งการที่จะเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งในชุมชนและเป็นต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้น คนในชุมชนจะต้องร่วมมือกันหลายๆ ด้าน สิ่งสำคัญคือผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นตัวอย่างในการพัฒนา เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตนเอง ซึ่งคนในชุมชนจะเกิดความรัก ความสามัคคี มองเห็นว่าตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่ง หรือส่วนสำคัญที่จะทำให้ชุมชนตนเองเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งหมู่บ้านในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดในอดีตมีวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านอยู่อย่างตัวใครตัวมัน เยาวชนคนรุ่นใหม่ไปทำงานต่างจังหวัดมากขึ้น ขาดแรงงานในระดับครัวเรือนขาดความรู้ และขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นประชาชนในหมู่บ้านอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเสริม คือ การทอเสื่อก และมีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งกลุ่มเงินทุนในชุมชน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด, 2563)

การวิจัยนี้จึงเกิดขึ้นจากการที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสำคัญของสถาบันครอบครัวและตระหนักถึงปัญหาความไม่เข้มแข็งของสถาบันครอบครัวอันจะส่งผลต่อปัญหาอื่นๆ ของสังคมและประเทศชาติตามมา ร่วมกับบทบาทของสถาบันหลักของสังคมทั้ง 3 สถาบัน คือ บ้าน (ชุมชน) วัด และโรงเรียน ในการทำหน้าที่แก้ปัญหาและพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของครอบครัว โดยใช้แนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข) เข้ามาเป็นหลักในการพัฒนาครอบครัวทั้งนี้เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ทางวิชาการในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นปรัชญาสำคัญในการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.3 เพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ชุมชนสามารถนำแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้แก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างยั่งยืน

3.2 เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มีสนใจนำแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

3.3 สามารถนำเงื่อนไขหรือปัจจัยของชุมชน เกษตรกร และเครือข่ายการเรียนรู้ของเกษตรกรในชุมชนต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จนประสบความสำเร็จ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน/ตัวแทนครัวเรือนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 11,811 ครัวเรือน (กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2562) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน/ตัวแทนครัวเรือน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 375 ครัวเรือน/คน (กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2562) ที่สุ่มจากประชากรโดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของ

เครซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมแบบบรรของประชาชน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท(Likert) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมแบบบรรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Openended) หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และทดลองใช้(Try-out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาคมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.47-0.87 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test(Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมแบบบรรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการมีส่วนร่วมแบบบรรของประชาชน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมแบบบรร	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการลดรายจ่าย	4.18	0.72	มาก	4
2. ด้านการเพิ่มรายได้	4.22	0.72	มาก	2
3. ด้านการออม	4.17	0.74	มาก	5
4. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.19	0.71	มาก	3
5. ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.28	0.67	มาก	1
รวม	4.21	0.71	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.67) รองลงมา ด้านการเพิ่มรายได้ ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.72) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการออม ($\bar{X}=4.17$, S.D.= 0.74)

5.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาโดยรวมและด้านการลดรายจ่ายแตกต่างกัน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุและอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5.3.1 ด้านการลดรายจ่าย สมาชิกในครัวเรือนควรลดรายจ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายด้านอาหาร โดยการปลูกผักและเลี้ยงสัตว์กินเอง ลดเครื่องอุปโภคบางอย่างที่ไม่จำเป็นในชีวิตประจำวันไม่ฟุ่มเฟือย การสอนให้บุตรหลานประหยัด การใช้จ่ายกับสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน 4 เช่นค่าอาหาร ค่าที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค

5.3.2 ด้านการเพิ่มรายได้ได้มีการเพิ่มรายได้ให้มากยิ่งขึ้นโดยการหาอาชีพที่สามารถดำเนินการได้โดยลงทุนน้อย ส่งเสริมให้เกษตรกรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจด้านบันทึกบัญชี และคิดว่าบันทึกบัญชีไม่ก่อให้เกิดประโยชน์

5.3.3 ด้านการออม ควรวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างสม่ำเสมอ โดยการจดบันทึกหรือทำบัญชีรับ-จ่าย เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน และควรระมัดระวังค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว การรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออมเป็นรูปธรรม ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัด และรู้จักเก็บออมอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อความมั่นคงในการดำรงชีวิต

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ระดับการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทุกระดับที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมนั้นๆ ได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนทั้งในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผล การดำเนินงาน แสดงทัศนคติ แลกเปลี่ยนข้อมูลการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติและร่วมทำงานร่วมกันตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งประโยชน์และผลกระทบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กรเพราะเมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมแล้วจะไม่ค่อยเกิดการต่อต้านเกี่ยวกับ

แนวคิดและการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและความเครียดจากการทำงาน ทำให้บุคคลได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายและการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร ซึ่งบุคลากรจะรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้นและเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของและผูกพันกับองค์กร ผลลัพธ์สุดท้ายคือ องค์กรมีคุณภาพ สอดคล้องกับ ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2540) ให้ความหมายไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1)การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญร่วมกับวิทยากรที่เหมาะสม และสนับสนุนการติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง 2)การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสที่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามี แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ แสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ และแสดงออกซึ่งวิธีแก้ไขปัญหาและลงมือปฏิบัติโดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด 3)การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติวรรณ กัลยาณมิตร, สันหณัฐ จักรภัทรวงศ์, วิจิตรา ศรีสอน (2563) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง:กรณีศึกษาชุมชนตำบลหวดง อำเภอมือง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับสูง

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดไม่เอาัดเอาเปรียบ มีจิตใจกว้างขวาง เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงความได้เปรียบหรือเสียเปรียบ ผู้นำชุมชนแนะนำแนวทางการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยบอกวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องให้ผู้อื่นได้ทราบ มีน้ำใจ คอยช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับความเดือดร้อน แบ่งปันอาหาร วัตถุสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้แก่เพื่อนบ้านและคนในชุมชน ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่นเสมอ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้ผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดตา ชูศรีवास (2561) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้างอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่าการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สมาชิกในชุมชนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานของคนไทยในชนบทมาช้านานสภาพปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนด้านการออมเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมีการกำหนดเป้าหมายการเก็บออม เช่น แต่ละเดือน แต่ละปีจะมีเงินออมเท่าไร และกำหนดเป้าหมายการใช้จ่าย เช่น แต่ละวัน แต่ละเดือน จะมีเงินเท่าไร เมื่อไหร่ต้องใช้เงินก้อนไหน และลงมือเก็บออม โดยไม่มี

เงื่อนไขห้ามผิดวันประกันพ่วง รมัตระวังค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้น เช่น ค่าธรรมเนียมรายเดือน รายปี ค่าภาษี ค่าดอกเบี้ยบัตรเครดิต ค่าปรับจ่ายหนี้ซ้ำ วางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างสม่ำเสมอ โดยการจดบันทึก หรือทำบัญชีรับ-จ่าย เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดตา ชูศรีवास (2561) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้างอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่าการออม ในภาพรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากสมาชิกในชุมชนมีการวางแผนการใช้จ่ายและปลูกฝังการเก็บออมเพื่ออนาคต

6.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาโดยรวมและด้านการลดรายจ่ายแตกต่างกัน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุและอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แม้ว่าจะมีเพศที่ต่างกัน การศึกษาคนละระดับ รวมถึงวัยและอาชีพที่แตกต่างหลากหลายแต่ประชาชนทุกคนก็ยังคงมีความต้องการที่มุ่งมั่นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้ดำรงชีวิตในแง่ของการประหยัดอดออม และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้เป็นปกติสุข ไม่กระเบียดกระเสียรจนเกินสมควร หากแต่อาจพุ่มเพื่อได้เป็นครั้งคราวตามอัตภาพ สามารถนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจได้ที่จะช่วยลดความเสี่ยง หรือความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชญ์ หยกจินดา (2557) การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ส่วนร่วมในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในระดับมาก และสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ชุมชนควรแนะนำการวางแผนใช้จ่ายในครัวเรือนโดยการจดบันทึกหรือทำบัญชีรับ-จ่าย เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายเงินมากำหนดนโยบายให้เป็นนโยบายที่ดีต่อไป

7.1.2 ชุมชนควรมีผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นต้นแบบเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการมีส่วนร่วมแบบบวรของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 นโยบายของรัฐควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนและชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เสนอโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของชุมชน

7.2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องจริงจังในการบูรณาการร่วมกัน ในด้านองค์ความรู้ ด้านงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินโครงการมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

7.2.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลโครงการควรให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน โดยเปิดรับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากประชาชนให้มากขึ้น เพื่อนำข้อมูลมาปรับใช้ในการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษาในชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อจะนำผลมาพัฒนาต่อไป

7.3.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถอธิบายอิทธิพลของการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็งในยุคปัจจุบัน ในด้านต่างๆ เช่น ความร่วมแรงร่วมใจและความยั่งยืน เป็นต้น

8. บรรณานุกรม

กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2562). รายงานข้อมูล จปฐ. ปี 2562 จำนวนครัวเรือนตาม จปฐ. ปี 2562 . กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). เรียนรู้จากกระแสพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชนานเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2546 ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

กীরติวรรณ กัลยาณมิตร, สันถนัญ จักรภัทรวงศ์, วิจิตรา ศรีสอน. (2563). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง:กรณีศึกษาชุมชนตำบลหัวดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร. วารสารรัชต์ภาคย์. 14(34). 69-85.

คลังปัญญาไทย.(2553). วัด. สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2564. จาก <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php/%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%94>

ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2540). หลักการพัฒนาชุมชน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บวร เทศารินทร์. (2560). **ประเทศไทย 4.0 โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจใหม่**. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2564.
จาก <http://www.maharakham.go.th/mkweb/images/8>
- ภวนัฐสรณ์ หนูมาก. (2549). **กระบวนการการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิชุดตา ชูศรีवास. (2561). **การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้างอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- วิษณุหยกจินดา. (2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี**. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภลักษณ์ เก่งปัญญา. (2548). **เส้นทางครอบครัวไทยในยุคโลกาภิวัตน์บ้านแห่งรัก**. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2564. จาก <http://www.love4home.com>
- สายฤดี วรภิโจโกทาทร. (2553). **สรุปเวทีเสวนาเชิงวิชาการ “สถานการณ์ครอบครัวไทย”**. การประชุมวิชาการครอบครัวศึกษา 2553. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2564. จาก <http://www.familynetwork.or.th>
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2553). **มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งองค์ความรู้ด้านครอบครัว**. สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2564. จาก <http://www.women-family.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). **รายงานการเสวนาทางวิชาการเรื่องกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรม : บูรณาการระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด. (2563). **พัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด จัดประกวดศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสมบูรณ์แบบสามมาชีพ ต้นแบบ จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2562 ระดับจังหวัด ส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต**. ร้อยเอ็ด : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด.
- อมรวิรัช นาคทรเทพ และคณะ. (2549). **เสริมพลังครอบครัวสร้างรั้วให้หัวใจเด็ก : แนวคิดและแนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว**. กรุงเทพฯ : สถาบันรามจิตติ.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.

**การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน
ของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด**

**The Application of the Four Sublime States of Mind in Development of a
Quality of Life in Community of Women Empowerment Funds Members
at Selaphum District, Roi Et Province**

เยาวภา พรมงศ์¹ และพรพิมล โพธิ์ชัยหล้า²

Yaowapha Promwong¹ and Pornpimol Phochaihlra²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : yao_promwong@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ 3) เพื่อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างได้แก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.80-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test(Independent Samples)และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านมูทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข รองลงมา ด้านอุเบกขา : ความวางใจเป็นกลาง ด้านเมตตา : ความรักความปรารถนาดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านกรุณา : ความสงสารคิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาท

สตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ดที่สำคัญ คือควรมีสติในการรับรู้ความคิดความรู้สึกอย่างเป็นปัจจุบัน ควบคุมอารมณ์และการแสดงออกให้เป็นปกติ ให้ความช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอและด้อยโอกาส เมื่อมีโอกาส แสดงความดีใจกับคนที่ได้ดีให้อภัยกับคนที่ทำผิดและชื่นชมผู้ทำความดีเพื่อเป็นแรงผลักดันให้ทำดีต่อไป ไม่นำเรื่องของผู้อื่นมาคิดมานินทา

คำสำคัญ : การประยุกต์ใช้; หลักพรหมวิหาร 4; การพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน; สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the application level of the Four Sublime States of Mind in development of a quality of life in community of women empowerment funds members at Selaphum District, Roi Et Province 2) compare the application level of the Four Sublime States of Mind in development of a quality of life in community of women empowerment funds members at Selaphum District, Roi Et Province, classified by age, education level, and occupations 3) suggest the application level of the Four Sublime States of Mind in development of a quality of life in community of women empowerment funds members at Selaphum District, Roi Et Province. The sample was 396 of women empowerment funds members at Selaphum District, Roi Et Province, 1 person per village. The instrument used for data collection was a 5- level estimation scale questionnaire with content accuracy of 0.80 – 1.00, and confidence of .94. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, t-test (Independent Samples) and F-test (One-way ANOVA).

The results of research were found that : 1. The application level of the Four Sublime States of Mind in development of a quality of life in community of women empowerment funds members at Selaphum District, Roi Et Province : overall, was at a high level. When considering in each aspect sorted from the highest to the lowest were Muthita: sympathetic joy, followed by Ubakha: equanimity, Metta: love and the lowest was Karuna: compassion. 2. The comparison results of opinions on the application level

of the Four Sublime States of Mind in development of a quality of life in community of women empowerment funds members at Selaphum District, Roi Et Province, classified by age, education level, and occupations: overall and each aspect was no different.

3. The application of the Four Sublime States of Mind in development of a quality of life in community of women empowerment funds members at Selaphum District, Roi Et Province which were important: Should be conscious of perception of thoughts and feeling up to date, normal control of emotions and expressions, provided assistance to the weak and underprivileged when there was a chance, be happy to successful people, forgive the offender, and praise for doing good to be inspiration, do not gossip anyone.

Keywords : Application; The Four Sublime States of Mind; Development of a Quality of Life in Community, Women Empowerment Funds Members

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาบทบาทสตรี โดยการปรับเปลี่ยนเจตคติของสังคมในประเด็น ความเสมอภาคเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย เสริมพลังเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตแก่สตรีนำเงื่อนไขและปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสตรีที่มีประสิทธิผลและเสมอภาค กำหนดมาตรการเฝ้าระวัง จัดปัจจัยเสี่ยงป้องกันคุ้มครอง ช่วยเหลือและเยียวยา สร้างความเข้มแข็งของกลไกและกระบวนการพัฒนาสตรี แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีประเด็นการพัฒนา ดังนี้ ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การเสริมสร้างอาชีพและรายได้แก่สตรี ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งสตรีและองค์กรสตรีประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การเสริมสร้างขีดความสามารถองค์กรในการบริหารกองทุนฯ ตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี, 2563)

กรมการพัฒนาชุมชนได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ภายใต้พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 และข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. 2559 ภายใต้นโยบายของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีพบปัญหาที่เกิดขึ้นต่อสตรีไม่ว่าจะเป็นปัญหาการถูกรังแก ความรุนแรงในครอบครัว การขาดโอกาสในสังคม ปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติ และที่สำคัญโอกาสในการดัดศักยภาพของสตรีมีน้อย จึงต้อง

ส่งเสริมและพัฒนาอีกมาก ดังนั้น “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” จึงถูกจัดเป็นนโยบายของรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและเสริมศักยภาพสตรีในทุกมิติ โดยนำศักยภาพและความแตกต่างระหว่างหญิงชาย ซึ่งนับว่าเป็นพลังสังคมอย่างหนึ่ง ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ให้มีการนำมาใช้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้ง เพื่อพัฒนาและขยายศักยภาพบทบาทสตรีให้เป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็ง สามารถช่วยนำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์ และมีสันติสุขอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชายสำหรับการดำเนินงานดังกล่าว รัฐบาลจะทำงานร่วมกับองค์กรสตรี ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ เพื่อให้โอกาสสตรีในทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา เพื่อสตรีทุกคนโดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรสตรีต่างๆ ในการขับเคลื่อนกองทุน เพื่อให้สตรีทุกคนได้ใช้ประโยชน์จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี, 2563)

จากปัญหาที่เกิดขึ้นต่อสตรีได้นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบทบาทของสตรีโดยนำหลักพรหมวิหารธรรม 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นฐานสำหรับการจัดการศึกษาควบคู่ไปกับวิทยาการ พรหมวิหารธรรมเป็นธรรมอันเป็นเครื่องอยู่ของพรหม หลักธรรมสำหรับผู้ใหญ่หรือผู้ปกครอง หลักธรรมนี้เป็นธรรมสำหรับทุกคน เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์หัวหน้าหน่วยงานและนักบริหาร (दन्य षयโยธา, 2544) พรหมวิหารธรรมประกอบด้วย 1)เมตตา ความรักใคร่ปรารถนาดีมีไมตรีต่อประชาชนหรือผู้ใต้ปกครอง กล่าวคือปรารถนาให้เขาเหล่านั้นมีความสุข 2)กรุณาความสงสารคือช่วยเหลือให้พระภิกษุหรือประชาชนให้พ้นจากความทุกข์ไข้ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความเดือดร้อนของประชาชนรวมถึงสัตว์ทั้งหลาย 3)มุทิตา ความพลอยยินดีเมื่อพระภิกษุหรือประชาชนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ก็รู้สึกชื่นชมยินดีกับความสำเร็จของเขาเหล่านั้น และ 4)อุเบกขาความวางใจเป็นกลางคืออันที่จะทำให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา กล่าวคือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชังไม่ข้ำเติมเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จพิจารณาเห็นการกระทำของเขาเหล่านั้นตามหลักแห่งกรรม คือ การกระทำของเขาเองว่าเขาเป็นผู้กระทำขึ้น อันควรได้รับผลดีหรือชั่วสมควรแก่เหตุอันตนประกอบ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด ขาดการดำเนินการที่พร้อมปฏิบัติหน้าที่ขับเคลื่อนงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกกองทุนพัฒนาบาทสตรีในทุกด้าน ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมสตรีและเครือข่ายสตรีในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีและเครือข่ายสตรี ให้มีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารงาน โดยการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน การบริหารจัดการชุมชน เพื่อสร้างพลังชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีนโยบายการกำกับดูแลองค์การของผู้อำนวยการ

สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 4 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม 2)ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3)ด้านองค์กร 4)ด้านผู้ปฏิบัติการ และตามพันธกิจของกองทุนฯ ได้แก่ 1)พัฒนาระบบและกลไกส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของชุมชน 2)ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการชุมชน 3)ส่งเสริมการพัฒนาระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4)พัฒนาสมรรถนะองค์กรในการทำงานเชิงบูรณาการ ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุขเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารงานชุมชนส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์เสริมสร้างธรรมาภิบาลและความมั่นคงของทุนชุมชนและเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง ดังนั้นการนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 อันประกอบด้วย 1) ด้านเมตตา : ความรักความปรารถนาดี 2) ด้านกรุณา : ความสงสารคิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์ 3) ด้านมุทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข 4) ด้านอุเบกขา : ความวางใจเป็นกลาง มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบทบาทของสตรีทำให้การขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน การบริหารจัดการชุมชน เพื่อสร้างพลังชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด, 2563)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยได้นำเอาหลักพรหมวิหาร 4 เข้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด อันจะส่งผลต่อการคุณภาพชีวิตของสตรีให้แผ่กว้างด้วยคุณธรรม ดังนั้น กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้หญิงทุกคนในประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมให้เกิดการสร้างอาชีพจากกองทุน มีการรวมตัวกันในระดับชุมชนและระดับจังหวัด พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และเป็นการช่วยบรรเทาให้ทุกคนเข้าใจปัญหาของสตรีมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ มาจากปัญหาด้านการเงินในครอบครัว ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทและการก่อความรุนแรงต่อผู้หญิง ถ้าหากผู้หญิงเหล่านั้นมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพของตัวเองแล้วก็จะมีความเลือกในการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น และนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดี การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีนั้น จะช่วยสร้างผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ใหม่ๆ ภายในชุมชน จะก่อให้เกิดการยอมรับบทบาทสตรีมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.3 เพื่อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3.3 ได้ข้อเสนอแนะและวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (กระทรวงมหาดไทย, 2563) จำนวน 32,000 คน จากหมู่บ้าน 235 หมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 396 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) (ประกายรัตน์ สุวรรณ, 2548) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท(Likert) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และทดลองใช้(Try-out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ 0.41-0.90 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านเมตตา : ความรักความปรารถนาดี	3.50	0.71	มาก	2
2. ด้านกรุณา : ความสงสารคิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์	3.40	0.95	ปานกลาง	4
3. ด้านมุทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข	3.57	0.83	มาก	1
4. ด้านอุเบกขา : ความวางใจเป็นกลาง	3.50	0.79	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.49	0.82	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านมุทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 0.83) รองลงมา ด้านอุเบกขา : ความวางใจเป็นกลาง ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.79) ด้านเมตตา : ความรักความปรารถนาดี ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านกรุณา : ความสงสารคิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์ ($\bar{X} = 3.40$, S.D.=0.95)

5.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5.3.1 ด้านเมตตา : ความรักความปรารถนาดี ควรมีเมตตาต่อตนเองและผู้อื่นโดยการให้อภัยต่อความล้มเหลวและข้อบกพร่องของตนเองและผู้อื่น สามารถปฏิบัติต่อตนเองด้วยความรักและความเข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้คุณเกิดการตระหนักรู้ในตนเองตามความเป็นจริง มีมุมมองความคิดความเข้าใจว่า

มนุษย์เกิดมาต้องประสบพบเจอทั้งความสุขและความทุกข์เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ทุกคนบนโลกต้องประสบ ควรมีสติในการรับรู้ความคิดความรู้สึกอย่างเป็นปัจจุบัน ควบคุมอารมณ์และการแสดงออกให้เป็นปกติโดยไม่หมกมุ่นหรือจมดิ่งไปกับอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น

5.3.2 ด้านกรุณา : ความสงสารคิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์ ควรให้ความช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอและด้อยโอกาสเมื่อมีโอกาส ให้ความสงสารเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์คิดหาทางช่วยเหลือ มีความเสียสละลดความเห็นแก่ตัว และลดการเบียดเบียนผู้อื่น ให้ความมุ่งสงเคราะห์ตามกำลังกาย กำลังปัญญาและกำลังทรัพย์เท่าที่จะทำได้

5.3.3 ด้านมูทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข ควรแสดงความดีใจกับคนที่ได้ดีให้อภัยกับคนที่ทำผิดและชื่นชมผู้ทำความดีเพื่อเป็นแรงผลักดันให้ทำดีต่อไป ไม่อิจฉาริษยาต่อกัน ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ไม่ทำร้ายซึ่งกันและกัน

5.3.4 ด้านอุเบกขา : ความวางใจเป็นกลาง ไม่นำเรื่องของผู้อื่นมาคิดมาจินตนาการปล่อยวางอย่างยึดติดกับสิ่งลวงตา ไม่ซ้ำเติมเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาด ควรให้กำลังใจเพื่อจะให้ผู้อื่นมีแรงสู้ต่อไป และต่างคนต่างวางเฉยต่อเรื่องที่ไม่ดีสังคมก็สงบสุข

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการคิดเชิงประยุกต์ช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมจากความรู้หรือแนวคิดที่เป็น “นามธรรม” ในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งการไม่คิดเชิงประยุกต์อย่างรอบคอบอาจก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น สิ่งที่มีลักษณะเป็นแนวคิดเชิงนามธรรม อันได้แก่ แนวคิดเพื่อแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้น กรอบแนวคิดทางคุณธรรมหรือแนวคิดใดๆ ก็ตามที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้คนปฏิบัติตาม จำเป็นต้องมีการประยุกต์เป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องใช้การคิดเชิงประยุกต์อย่างเหมาะสม เพื่อให้แนวทางปฏิบัติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติเข้าใจและสามารถกระทำตามได้ ซึ่งคนเรามากจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้หรือแก้ปัญหาผิด ไม่ใช่เพราะปัญหานั้นยากเกินไป แต่เพราะขาดความสามารถในการคิดเชิงประยุกต์ ไม่สามารถพิจารณาปัญหานั้นในแง่มุมที่ต่างไปจากเดิม สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากมีสิ่งขัดขวางการแก้ปัญหาที่สำคัญในความคิดของคน นั่นคือ เรามักจะยึดการมองเห็นสิ่งนั้นเป็นครั้งแรก เราเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างไรมาก่อน เราคิดว่าจะเป็นเช่นนั้นในครั้งต่อไปด้วย อันอาจเป็นเหตุให้เข้าใจผิดเพราะมองอย่างยึดติดเพียงบางด้านเท่านั้น ดังนั้น สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเมื่อได้นำหลักพรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองก็จะทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2538) กล่าวว่า การนำพรหมวิหารธรรมมี 4

ประการคือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา นั้นนำไปปรับใช้การนำไปใช้ผู้ใช้จะต้องพิจารณาก่อนเสมอว่า ผิดหรือ ถูก แนวทางนั้นจึงจะทำให้ก่อเกิดประโยชน์และเป็นไปตามแนวปฏิบัติวัตถุประสงค์ในทางที่ก่อความสันติสุขแก่ตนเองและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและเห็นผลได้อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสราวุธสุขิโต (ปัดจมะ) (2558) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านมุทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พรหมวิหาร 4 เป็นธรรมสำหรับเป็นที่อยู่ของจิตใจแห่งพรหม คือผู้ใหญ่หรือผู้ประเสริฐ เป็นธรรมเป็นที่อยู่ซึ่งมีทั้งความดีและความสุข โดยให้ผู้ปฏิบัตินำไปใช้ตั้งขึ้นแรกให้ปฏิบัติด้วยจิตคิดเกื้อกูลแผ่ออกไปในสัตว์บุคคลารทั้งหลาย คือ เมตตาซึ่งมีอาการเป็นความคิดเกื้อกูล ต่อจากนั้นเมื่อได้เห็นหรือได้ยินหรือได้คิดว่าเขามีความทุกข์เดือดร้อนก็ปฏิบัติช่วยบำบัดทุกข์ให้คือ กรุณาซึ่งมีอาการช่วยบำบัดทุกข์จากนั้นครั้นได้เห็นเขามีสุขไม่ทุกข์ก็พลอยยินดีบันเทิงใจ คือมุทิตาซึ่งมีอาการพลอยยินดี และเมื่อไม่มีกิจที่ควรจะทำต่อไปก็อุเบกขา คืออยู่เฉยๆ ซึ่งสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกได้กล่าวเอาไว้ (2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสมจิรวดีจำปาสิทธิ, เดชชาติตรีทรัพย์, พระณัฐพงษ์ ญาณเมธี (ไกรเทพ), พระณัฐพงษ์ สิริสุณโณ (จันทร์โร) (2561) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาชิง อำเภอร่อนพิบูลย์จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาชิง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.58) ส่วนด้านเมตตา (ความรัก) อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 3.97) 2) ผลการเปรียบเทียบ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.59) คือ การบริหารให้เกิด ความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและประชาชนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยดังญาติเมื่อมีปัญหาและให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีและปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันวางตนเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อความไว้วางใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี แม้ว่าจะมีวัยที่ต่างกัน การศึกษาค้นระดับ รวมถึงอาชีพที่แตกต่างหลากหลายแต่ทุกคนก็ยังมีความต้องการที่มุ่งมั่นพัฒนาบทบาทหรือการดำรงชีวิตในแง่ของการนำ

หลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้เป็นปกติสุข ด้วยการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ และยังมีเรื่องของ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ที่ถูกจัดเป็นนโยบายของรัฐบาลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและเสริมศักยภาพสตรีในทุกมิติเพื่อสร้างสังคมเสมอภาค สร้างสรรค์และสันติสุขโดยนำศักยภาพและความแตกต่างระหว่างหญิงชาย ซึ่งนับว่าเป็นพลังสังคมอย่างหนึ่งที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบให้มีการนำมาใช้อย่างสร้างสรรค์รวมทั้งเพื่อพัฒนาและขยายศักยภาพบทบาทสตรีให้เป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็งสามารถช่วยนำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาคอย่างสร้างสรรค์และมีสันติสุขอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชาย และสมาชิกที่มีวัยต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โฆษิต ไชยประสิทธิ์ (2558) ได้ศึกษาการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่การศึกษาเรื่องการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า มีผลการปฏิบัติงานการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในด้านต่างๆ ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ พระสราวุธ สุขโขโต (ปัตตะมะ) (2558) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า 1)การประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมูทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข ด้านเมตตา : ความรักความปรารถนาดีต่อกัน : ความสงสาร คิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์ และด้านอุเบกขา : ความวางใจเป็นกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรให้ความช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอและด้อยโอกาสเมื่อมีโอกาส โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามากำหนดนโยบายให้เป็นนโยบายที่ดีต่อไป

7.1.2 ชุมชนของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ควรดำเนินงานจึงเป็นไปตามบทบาทหน้าที่และกิจกรรมกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

7.1.3 คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ควรมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน เพื่อให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การดำเนินการตามนโยบายเป็นไปอย่างบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ควรดำรงตนด้วยความเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และพร้อมที่จะให้บริการอยู่เสมอ

7.2.2 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรมอบรางวัลต่างๆ ให้แก่ผู้ทำคุณประโยชน์กับชุมชน ให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสมาชิกโดยเฉพาะด้านจิตอาสาที่ไม่มีค่าตอบแทน

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติมว่าตัวแปรใดสามารถนำมาอธิบายการพัฒนาบทบาทสตรีได้บ้าง อาทิ การทำสมาธิ และความยืดหยุ่น เป็นต้น

7.3.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถอธิบายอิทธิพลของความเมตตา กรุณาต่อตนเองที่มีต่อความกรุณาต่อผู้อื่นและความสุขได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ครอบคลุมด้าน

8. บรรณานุกรม

โฆสิต ไชยประสิทธิ์. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่.**

กองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ประกาย รัตน์สุวรรณ. (2548). **การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติเพื่อการวิจัย.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

दनัย ไชโยธา. (2544). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเอสพริ้นติ้ง เฮาส์.

พระสรวุฑ สุจิต (ปัดจมะมะ). (2558). **การประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 4(1). 209-224.**

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2538). **ธรรมะกับชีวิตประจำวัน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน). (2558). **การบริหารทางจิตสำหรับผู้ใหญ่.** นครปฐม : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี. (2563). **แผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี.** กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด. (2563). **โครงการส่งเสริมสตรีและเครือข่ายสตรีในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี. ร้อยเอ็ด : กรมการพัฒนาชุมชนสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด.**

โสมจิรวดี จำปาสิทธิ์. (2561). การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลเสาชิง อําเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสาร
สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5(1). 85-101.

**บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการ
กองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด**
**The Role of the Local Administration Organization in Promotion and
Support of the Subdistrict Health-Care Fund base on Four Principles
of IDDHIPADA in Si Somdet District, Roi Et Province**

เอนก นาโพณงาม¹ และพระครูกิตติวรารักษ์²

Anak Naphonggam¹ and Phrakhrukittiwaratorn²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : Anaknaphonggam@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร กำนัน แพทย์ประจำตำบล และบุคลากรส่วนท้องถิ่นในตำบลศรีสมเด็จ ตำบลเมืองเปลือย และตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 773 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.60 - 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ

ศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพหรือตำแหน่งทางสังคม พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่สำคัญได้แก่ควรกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายในการพัฒนาการสาธารณสุขที่สอดคล้องกับปัญหาของท้องถิ่นและควรกำหนดรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลด้วยการเชิญชวนประชาชนบริจาคสมทบกองทุนฯ และควรเพียรพยายาม(วิริยะ) ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลโครงการร่วมกับคณะกรรมการบริหารกองทุนสุขภาพตำบลควรประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนสุขภาพตำบลควรส่งเสริมให้กองทุนสุขภาพตำบลและประชาชนมีส่วนร่วมสร้างนวัตกรรมการแก้ไขปัญหาสุขภาพด้วยตนเองชุมชนเองและควรมีแผนงาน มีระบบการเตรียมพร้อมรับมือปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นใหม่และส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชน

คำสำคัญ : บทบาท; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; การบริหารจัดการกองทุนสุขภาพ; หลักอิทธิบาท 4

ABSTRACT

The objectives of this research article were 1) to study the opinion level of the Role of Local Administrative Organizations in Promoting and Supporting the Sub-District Health Fund Management based on Four Paths to Accomplishment in Si Somdet District, Roi Et Province, 2) to compare the opinion level towards the Role of Local Administrative Organizations in Promoting and Supporting the Sub-District Health Fund Management based on Four Paths to Accomplishment in Si Somdet District, Roi Et Province, and 3) to study suggestions and development guidelines of the Role of Local Administrative Organizations in Promoting and Supporting the Sub-District Health Fund Management based on Four Paths to Accomplishment in Si Somdet District, Roi Et Province. The sample were 773 village headmen, assistance village headmen, sub-district headmen, inspectors, sub-district medical practitioners, and local personnel in Si Somdet sub-district, Mueang play sub-district, Pho sai sub-district, Si Somdet District, Roi Et Province as of the storage date. The instrument used for data collection was a 5 level estimation scale questionnaire with content accuracy of 0.60 – 1.00 and confidence of

0.83. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, t-test (Independent Samples) and F-test (One-way ANOVA).

The results of research were found that: 1. The opinion level of the Role of Local Administrative Organizations in Promoting and Supporting the Sub-District Health Fund Management based on Four Paths to Accomplishment in Si Somdet District, Roi Et Province by overall, was at a high level. 2. The results of the comparison of the Role of Local Administrative Organizations in Promoting and Supporting the Sub-District Health Fund Management based on Four Paths to Accomplishment in Si Somdet District, Roi Et Province by gender, age, education level, and social status or position was found that the overall opinions were not different. 3. Suggestion for the development of the Role of Local Administrative Organizations in Promoting and Supporting the Sub-District Health Fund Management based on Four Paths to Accomplishment in Si Somdet District, Roi Et Province importantly, the vision, and goals should be set for the development of public health based on local problems, and should define a follow-up format clearly, should be encouraged to participate in the development of the sub-district health fund. For example, inviting people to donate to the fund and should be diligent (Viriya), perform duties in accordance with their roles and duties, altogether with providing good support to the local health fund, the project evaluation committee should be appointed together with the Sub-district health fund administration committee, and should encourage the sub-district health fun, people should be take part in creating innovations to solve health problems by themselves, the community should have a plan or system to prepare for new health problems that may ascend and affect the majority of people in the community.

Keywords : Role; Local Administrative Organizations; Sub-District Health Fund Management; Four Principles of IDDHIPADA

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาเพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าให้แก่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพง่ายขึ้นลดค่าใช้จ่ายในการรับบริการและที่สำคัญคือบริการสุขภาพมีคุณภาพมาตรฐานหลังจากรัฐบาลเริ่มประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติพ.ศ. 2540 มีการจัดตั้งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เป็นผู้ดูแลด้านนโยบายและงบประมาณด้านสุขภาพของประเทศปี พ.ศ. 2545 มีโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคร่วมกันนั้นได้กำหนดนโยบายสุขภาพสำคัญคือ “สร้างนำซ่อม” หมายความว่าให้ประชาชนดูแลสุขภาพบุคคลครอบครัวและชุมชนของตนเองและชุมชนเอง (อำพลจินดาวัฒน์และสุรณีพิพัฒน์โรจนกมล, 2547) ปี พ.ศ. 2549 สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันจัดตั้งกองทุนเรียกชื่อว่ากองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่มีแนวคิดหลักเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของคนในระดับท้องถิ่นรวมทั้งสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่กลุ่มประชาชนหรือองค์กรประชาชนในพื้นที่จัดทำกิจกรรมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันโรคหรือการฟื้นฟูสมรรถภาพสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารหรือพัฒนากองทุนสุขภาพตำบลให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2558)

กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือกองทุนสุขภาพตำบลมีการดำเนินงานหลัก 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการกองทุนดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการกองทุนการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณการจัดทำและอนุมัติแผนงานโครงการการควบคุมและการติดตามประเมินผลงานตามแผนโครงการ ด้านที่ 2 ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดเลือกและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารกองทุนการสร้างการรับรู้ความเข้าใจและความสนใจของชุมชนต่อบทบาทภารกิจและผลงานของกองทุนการสมทบเงินเข้ากองทุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน และด้านที่ 3 ด้านผลลัพธ์ของกองทุนดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีนวัตกรรมสุขภาพชุมชนที่สามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพหรือสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน(สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2560) การบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป็นหน้าที่สำคัญของคณะกรรมการบริหารกองทุนสุขภาพตำบลโดยการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรหน่วยงานต่างๆ ได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทให้การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อตกลงต่างๆ หน่วยงานภาคีเครือข่ายกลุ่มองค์กรชุมชนในตำบลมีบทบาทส่งเสริมและสนับสนุนการเสนอแผนงาน/โครงการงานวิชาการต่างๆร่วมดำเนินงานบูรณาการแผนงาน/โครงการและประชาชนในตำบลมีบทบาทส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการการบริจาคเงินสมทบกองทุนการสะท้อนปัญหาผลกระทบจากแผนงาน/โครงการแต่ละฝ่ายต้องสนับสนุนให้คณะกรรมการบริหารกองทุนสุขภาพ

ตำบลเอาใจใส่ตั้งใจในการวางแผนงาน/โครงการสนับสนุนให้มีความพยายามในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์สนับสนุนให้มีการรับรู้กระบวนการและการประเมินผลตรวจสอบงานและสนับสนุนให้มีการไตร่ตรองทดลองปรับปรุงแก้ไขนำผลสำเร็จไปประยุกต์ใช้ได้ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพเขต7ขอนแก่น, 2561)

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีกองทุนสุขภาพตำบลทั้งหมด 8กองทุน เป็นเขตเทศบาลตำบลจำนวน 3 กองทุน เขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5 กองทุน จากสรุปรายงานการประเมินการดำเนินงานของกองทุนในระหว่างปี 2558-2562 พบว่า ในด้านการบริหารจัดการมีกองทุนสุขภาพตำบลที่สรุปผลการดำเนินงานได้ครบทุกแผนงาน/โครงการคิดเป็นร้อยละ12.50 มีกองทุนที่มีการรายงานด้านการเงินต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนครบทุกปีคิดเป็นร้อยละ 37.50 ด้านการจัดทำแผนงาน/โครงการพบว่ากองทุนสุขภาพตำบลที่มีแผนงาน/โครงการครอบคลุมทุกประเด็นตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 50 กองทุนที่มีการจัดการประชุมคณะกรรมการบริหารครบ 4 ครั้งในรอบปีคิดเป็นร้อยละ 50 กองทุนที่มีการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้คณะกรรมการบริหารกองทุนต่อเนื่องทุกปีคิดเป็นร้อยละ 50 ด้านการมีส่วนร่วมพบว่ากองทุนสุขภาพตำบลได้รับเงินสมทบจากภาคเอกชนคิดเป็นร้อยละ 12.50 กองทุนที่จัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจรับฟังความคิดเห็นประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคิดเป็นร้อยละ 25 กองทุนที่มีกิจกรรมสร้างการรับรู้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนคิดเป็นร้อยละ 37.50 และในด้านผลลัพธ์การดำเนินงานนั้นพบว่ากองทุนสุขภาพตำบลที่มีนวัตกรรมสุขภาพและสามารถนำไปใช้ได้ในพื้นที่ร้อยละ 25 (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีสมเด็จ, 2563) จากปัญหาที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนสุขภาพตำบลดังกล่าวหากจะให้การบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอันดับแรก ทั้งนี้เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทั้งอำนาจการเมือง การปกครอง ทั้งการอำนวยความสะดวก ทั้งงบประมาณตลอดทั้งการประสานงานที่กว้างขวาง ผู้ศึกษาวิจัยเห็นต่อไปว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาคือหลักอิทธิบาท 4 หรือที่เรียกว่าธรรมแห่งความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบล จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอย่างมหาศาล บังเกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งการประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมในการบริหารงานของกองทุนสุขภาพตำบล อันประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนงาน การปฏิบัติตามแผนงาน การตรวจสอบแผนงาน และการปรับปรุงแก้ไขแผนงาน การทำให้การดำเนินงานขั้นตอนทั้ง 4 เป็นระบบอย่างต่อเนื่องหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลของประชาชนที่มีเพศระดับการศึกษา และสถานภาพทางสังคม ต่างกัน

3.3 ได้ข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.4 นำผลการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้ในด้านวิชาการและบริหารของหน่วยงานอื่นๆ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1)กลุ่มประชาชนทั่วไป คือ ตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุ 20-70 ปีมีชื่อในทะเบียนบ้านในตำบลศรีสมเด็จ ตำบลเมืองเปลือย และตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด อาศัยอยู่จริง ณ วันที่ 1 มกราคม 2564 จำนวน 1,299 คน 2)กลุ่มผู้นำชุมชน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ในตำบลศรีสมเด็จ ตำบลเมืองเปลือย และตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 101 คน 3)กลุ่มบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการ หัวหน้าฝ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลเมืองเปลือย และองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 75 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ แล้วเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ได้จำนวน 773 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่เพศอายุระดับการศึกษาและสถานภาพหรือตำแหน่งทางสังคม ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักธรรมาภิบาล 4 มี 5 ระดับคือ ตอนที่ 3 สอบถามข้อคิดเห็นเพิ่มเติมประกอบด้วยปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักธรรมาภิบาล 4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.38-0.90 และทดลองใช้ (Try-out) กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองแวงควง อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.62 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent Sample) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้ F-test (One-way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลด้วยหลักธรรมาภิบาล 4 ในเขตอำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการวางแผน (ฉันทะ=ความพอใจ)	3.66	0.78	มาก	3
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (วิริยะ=ความเพียร)	3.68	0.83	มาก	2
3. ด้านการตรวจสอบ(จิตตะ=ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ)	3.73	0.79	มาก	1
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไข(วิมังสา=ความไตร่ตรองหรือทดลอง)	3.59	0.78	มาก	4
รวม	3.66	0.66	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=3.66$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือด้านการตรวจสอบ (จิตตะ=ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.79) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามแผน (วิริยะ=ความเพียร)($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.83) ด้านการวางแผน (ฉันทะ=ความพอใจในงาน) ($\bar{X}=3.66$, S.D.=0.78) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงแก้ไข (วิมังสา=ความไตร่ตรองทดลอง) ($\bar{X}=3.59$, S.D. =0.78)

5.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพหรือตำแหน่งทางสังคม พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า 1)ด้านการวางแผน (ฉันทะ=ความพอใจ) เทศบาล/อบต. ควรกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายในการพัฒนาการสาธารณสุขที่สอดคล้องกับปัญหาของท้องถิ่นและควรกำหนดรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม 2)ด้านการปฏิบัติตามแผน (วิริยะ=ความเพียร) เทศบาล/อบต. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลอาทิ การเชิญชวนประชาชนบริจาคสมทบกองทุนฯ และควรเพียรพยายาม(วิริยะ)ปฏิบัติงาน

ตามบทบาทหน้าที่และให้การสนับสนุนกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่ได้ดี 3) ด้านการตรวจสอบ (จิตตะ=ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ) เทศบาล/อบต. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลโครงการร่วมกับคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลและควรประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (วิมังสา=ความไตร่ตรองหรือทดลอง) เทศบาล/อบต. ควรส่งเสริมให้กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลและประชาชนมีส่วนร่วมสร้างนวัตกรรมแก้ไขปัญหาสุขภาพด้วยตนเองชุมชนเองและควรมีแผน/มีระบบการเตรียมพร้อมรับปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นใหม่และส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชน

6. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดจากสรุปผลการศึกษาวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมและบทบาทของเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมมาเป็นข้อตั้งต้นในการศึกษาถึงการใช้บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนสุขภาพตำบลมีอำนาจหน้าที่และสิทธิของบุคคลนิติบุคคลกลุ่มองค์กรซึ่งผูกพันอยู่กับกฎหมายระเบียบแบบแผนของสังคมตำแหน่งของสังคมสภาพแวดล้อมทางการเมืองเศรษฐกิจสังคมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนิติบุคคลกลุ่มองค์กรเพื่อแสดงพฤติกรรมอันเป็นที่คาดหวังของสมาชิกในสังคมบทบาทที่มีความหมายเชิงบวกหากใช้บทบาทได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์จะเกิดผลสำเร็จอย่างมหาศาลและเป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 มีผลบังคับใช้เมื่อ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 เหตุผลที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือโดยมาตราที่ 52 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้ชนชาวไทยย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับบริการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติและการให้บริการสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพโดยต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมที่จะกระทำได้และมาตรา 82 ได้บัญญัติให้รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงด้วยเหตุนี้จึงต้องจัดระบบให้บริการสาธารณสุขที่จำเป็นต่อ

สุขภาพและการดำรงชีวิตให้มีการรักษาพยาบาลที่มีมาตรฐานโดยมีองค์กรกำกับดูแลซึ่งดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนเพื่อจัดให้มีระบบการรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพทั้งประเทศและให้ประชาชนชาวไทยมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานด้วยกันทุกคนนอกจากนี้เนื่องจากในปัจจุบันระบบบริการให้ความช่วยเหลือในด้านการรักษาพยาบาลได้มีอยู่หลายระบบทำให้มีการเบิกจ่ายเงินซ้ำซ้อนกันจึงสมควรนำระบบการช่วยเหลือดังกล่าวมาจัดรวมกันเพื่อลดค่าใช้จ่ายในภาพรวมในด้านสาธารณสุขมิให้เกิดการซ้ำซ้อนดังกล่าวและจัดระบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2545) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร จันจรัส (2556) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นจังหวัดระนองพบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นจังหวัดระนองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.1 ด้านการวางแผน (ฉันทะ=ความพอใจ)โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทศบาล/อบต.มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสุขภาพสำคัญของประชาชนมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดสรรงบประมาณแก่กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดแผนปฏิบัติการแผนงาน/โครงการด้านสาธารณสุขที่สอดคล้องกับปัญหาระดับชาติจังหวัดและอำเภอมีความพอใจ(ฉันทะ)ในบทบาทของ อบต. เกี่ยวกับกระบวนการวางแผนของเทศบาล/อบต. ที่ให้การสนับสนุนกองทุนสุขภาพตำบลปรับแผนฉุกเฉินตามปัญหาโรคระบาดร่วมกับกองทุนสุขภาพตำบลการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายในการพัฒนาสาธารณสุขที่สอดคล้องกับปัญหาของท้องถิ่นมีการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์แผนยุทธศาสตร์แบบประชาชนมีส่วนร่วมการกำหนดรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ อุดเมืองเพี้ย และจักรี ศรีจารุเมธีญาณ (2563) ที่ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท4ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านสะอาดตำบลกุดธาตุอำเภอหนองนาคำจังหวัดขอนแก่นพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท4ในการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน (วิริยะ=ความเพียร)โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทศบาล/อบต. ได้ออกกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับที่เอื้อต่อการพัฒนาดูแลสุขภาพของคนในตำบลมุ่งมั่นจะแก้ไขปัญหาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมด้วยงบประมาณอื่นๆเพื่อหนุนเสริมแผนงาน/โครงการของกองทุนสุขภาพตำบลอีกทางหนึ่งการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งจากการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการของกองทุนสุขภาพตำบลพร้อมทั้งมีการศึกษาแผนงาน/โครงการของกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลเพื่อสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอและทันเวลาตามแผนฯ บุคลากรมีความเพียรพยายาม(วิริยะ) ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และให้การสนับสนุนกองทุนสุขภาพระดับพื้นที่ได้ดีการเข้าร่วมดำเนินงาน

ตามแผนงาน/โครงการของกองทุนสุขภาพตำบลทุกแผนงาน/โครงการมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของกองทุนสุขภาพตำบลและเทศบาล/อบต. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากองทุนสุขภาพตำบลอาทิการเชิญชวนประชาชนบริจาคสมทบกองทุนสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร จันจำรัส (2556) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นจังหวัดระนองที่พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นจังหวัดระนองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.3 ด้านการตรวจสอบ(จิตตะ=ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ) โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการฯ ได้ประเมินผลโครงการร่วมกับคณะกรรมการบริหารกองทุนสุขภาพตำบลในระยะเริ่มโครงการระยะดำเนินโครงการและระยะสิ้นสุดโครงการเทศบาล/อบต. ส่งกลับข้อมูลแก่ประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปพัฒนาในปีต่อไปมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลโครงการร่วมกับคณะกรรมการบริหารกองทุนสุขภาพตำบลในภาพรวมเทศบาล/อบต. มีความตั้งจิตรับรู้ในบทบาทหน้าที่ต่อกองทุนสุขภาพตำบล(จิตตะ) ระดับใดคณะกรรมการฯได้ประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนสุขภาพตำบลมีการวิเคราะห์สรุปผลการประเมินของคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินแผนงาน/โครงการเพื่อเสนอไปยังคณะกรรมการบริหารกองทุนสุขภาพตำบลคัดเลือกคณะกรรมการประเมินผลจากทุกภาคส่วนโดยมีตัวแทนภาคประชาชนร่วมด้วยและเทศบาล/อบต. ร่วมกับกองทุนสุขภาพตำบลจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิษณ์กร สิงห์ยะเมือง และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาแนวทางบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ดผลการประเมินพบว่าคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นร้อยละมีความรู้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ว่ากลุ่มเป้าหมายที่ต้องดูแลบทบาทอำนาจกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นมีผลการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไข(วิมังสา=ความไตร่ตรองหรือทดลอง) โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทศบาล/อบต. ได้ประเมินสถานการณ์ปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นใหม่และส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนเทศบาล/อบต. ได้นำผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2563) มาใช้เพื่อปรับปรุงการบริหารงานด้านสุขภาพมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยมีแผน/มีระบบการเตรียมพร้อมรับปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นใหม่และส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนในภาพรวมเทศบาล/อบต. มีความความไตร่ตรองทดลอง(วิมังสา)ระดับใดบุคคลในครอบครัวได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินแผนงาน/โครงการของกองทุนสุขภาพตำบลได้รับความรู้แล้วนำไปสู่การปฏิบัติด้านสุขภาพที่ถูกต้องมีการส่งเสริมให้กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลและประชาชนมีส่วนร่วมสร้างนวัตกรรมแก้ไขปัญหาสุขภาพด้วยตนเองชุมชนเองและเทศบาล/อบต. ยินดีรับฟังความคิดเห็นและคำ

วิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนและจากคณะกรรมการบริหารเพื่อปรับปรุงการสนับสนุนและส่งเสริมกิจการของกองทุนสุขภาพตำบล

6.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพหรือตำแหน่งทางสังคม พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรที่มีเพศอายุระดับการศึกษาและสถานภาพหรือตำแหน่งทางสังคมต่างกันย่อมมีประสบการณ์รวมถึงความรู้ความสามารถตลอดจนอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน จึงทำให้บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลตามหลักอิทธิบาท 4 ไม่ต่างกันส่วนรายด้านบุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของอุทิศ วันเต (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในเขตอำเภอดงเจริญจังหวัดพิจิตรผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$) เมื่อพิจารณารายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ($\bar{X} = 2.90$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 2.45$) อายุเพศการศึกษารายได้ตำแหน่งระยะเวลาที่ร่วมดำเนินงานกองทุนการอบรมหรือประชุมการได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติควรกำหนดแผนปฏิบัติการ แผนงาน/โครงการด้านสาธารณสุขที่สอดคล้องกับปัญหาระดับชาติ จังหวัด และอำเภอ

7.1.2 สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบประชาชนมีส่วนร่วม

7.1.3 สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการเงินการบริหารจัดการกองทุนให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 เทศบาล/อบต. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งจากการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการของกองทุนสุขภาพตำบล

7.2.2 กองทุนสุขภาพตำบลในอำเภอศรีสมเด็จควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ในกองทุนสุขภาพตำบลที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำมาปรับใช้ในพื้นที่ตนเอง

7.2.3 กองทุนสุขภาพตำบลในอำเภอศรีสมเด็จ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งฝ่าย โดยประกอบด้วยตัวแทนจากหมู่บ้านครบทุกหมู่เพื่อช่วยในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการ
บริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลในอำเภออื่นๆในจังหวัดร้อยเอ็ด และพื้นที่จังหวัดอื่นๆ

7.3.2 ควรศึกษาวิจัยการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้
เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการสะท้อนผลและคิดวิเคราะห์พัฒนา
ปรับปรุงการทำงานของตนเองได้

8. บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนาสามปีและแผนดำเนินงาน**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กวี วงศ์พุด. (2550). **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ : พีเคอินเตอร์พรีนซ์.
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2537). **สังคมและวัฒนธรรมทางการเมือง**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิษณ์กร สิงห์ยะเมือง. (2554). **โครงการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ
จังหวัดร้อยเอ็ด**. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด : ทันใจการพิมพ์.
- ดุสิต ศรีโคตร. (2561). **แนวทางการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลของสำนักงานหลักประกัน
สุขภาพ เขต 7**. ขอนแก่น : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.).
- นัยนา พรหมสวย. (2560). **การใช้สิทธิบาท 4 ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์**. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ผดุง วรรณทอง อนันต์ ธรรมชาลัย และसानิต ศิริวิศิษฐ์กุล. (2561). **การประยุกต์ใช้หลักสิทธิบาท 4 ใน
การบริหารองค์กรเอกชนในจังหวัดนนทบุรี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2541). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.
- พุทธทาสภิกขุ. (2551). **ธรรมะน้ำธรรมะโคลน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.
- สมพร จันทร์จำรัส. (2556). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพ
ระดับท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุรศักดิ์ อุดเมืองเพี้ย และจักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านสะอาด ตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. 1(1). 41-49.

อุทิศ วันเต. (2559). การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในเขตอำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร.

**การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชน
ในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด**
**Providing Public Services According to Sangkhawatthu 4 Principles of
Private Surveyor in the Direction of Ministry of Interior,
Muang Roi-Et District, Roi-Et Province**

ชัยพร มีทวี¹ และเพชรเดช เสมานู²

Chamaiporn Meethawee¹ and Pacharadech Semanu²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : chamaiporn_m@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ 3) เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มาใช้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งสี่ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม ตามลำดับ 2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่าง

รังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ 3. ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากความถี่สูงไปหาลำดับต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริการเพื่อให้ดำเนินการในขั้นตอนมีความรวดเร็ว มากยิ่งขึ้น ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริการเพื่อให้บริการกับทุกคนอย่างเท่าเทียม อยู่เสมอมากยิ่งขึ้น และควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริการเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีน้ำใจ เต็มใจให้บริการมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การให้บริการ; สังคหวัตถุ 4; สำนักงานช่างรังวัดเอกชน

ABSTRACT

The objectives of this research article were 1) to study the level of Providing public services according to sangkhahawatthu 4 principles of private surveyor in the direction of ministry of interior, muang roi-et district, roi-et province, 2) to compare the roles in serving the people based on the four principles of Sangkhahawatthu 4 of the private surveyor office as mentioned, classified by gender, age, education and occupation and 3) to suggest the role of serving the people based on the four principles of Sangkhahawatthu 4 of the so-said private surveyor office. The samples were the people who walked in for services rendered by the office in mention, totally 232 in number. The instrument used for data collection was a 5 - rating scale questionnaire with reliability at 0.93. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Statistics used to test the hypothesis were t-test and F-test.

The results of the research were as follows: 1. Public service based on four principles of Sangkhahawatthu 4 by the cadastral surveyor companies under the jurisdiction of the ministry of interior in muang roi-et district, roi-et province, as a whole, was found to stand at a high level. Taking into account the individual aspects, it was found that the item that prevailed on top of the scale was the aspect of buildings and premises, followed by personnel in charge of service, service facilities and the provision of equal services, respectively. 2. The hypothesis testing featured that the people with

different sex, age, education and occupation maintained no difference in opinions about the topic as mentioned. This failed to meet with the assumptions of the research set. 3. The recommendations as suggested by the respondents could be concluded that the four principles of Sangkhawattu 4 should be applied in service in order (1) to make the process more convenient and expedient; (2) to provide equal services on the basis, 'First come first served'; and (3) to make the staff considerate, with more willing to serve.

Keywords : Service; Sangkhawattu 4; Cadastral Surveyor Companies

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร และความก้าวไกลทางเทคโนโลยีจากการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่ง เป็นผลทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหากหน่วยงานใดไม่ปรับตัวนั้นหมายถึงหน่วยงานนั้นๆ ต้องเสื่อมสลายไปในที่สุด แต่การที่หน่วยงานจะประสบผลสำเร็จต้องขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานเป็นสำคัญ เพราะมนุษย์เป็นผู้ที่บริหารจัดการงานในหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตั้งนั้น มนุษย์ต้องการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ขณะเดียวกันองค์กรก็ต้องการเติบโตตลอดเวลา องค์กรจะก้าวไปข้างหน้าได้นั้นผู้ที่มีส่วนผลักดันสำคัญก็คือ พนักงานทุกคน ศักยภาพทุกคนย่อมส่งผลต่อศักยภาพขององค์กร หากพนักงานทุกคนทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพย่อมทำให้องค์กรนั้นมีประสิทธิภาพตามไปด้วยเพื่อให้เกิดความพร้อมทางแข่งขันกับทุกประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบทางธุรกิจเอกชนซึ่งก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการแข่งขันสูงในประชาคมโลกต้องพัฒนาให้ทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ควรพัฒนาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ตั้งแต่การสรรหา การคัดเลือกนำมาสู่การพัฒนาในระบบขององค์กรจัดให้มีระบบการประเมิน ความสามารถของบุคลากรเป็นระยะๆ เพื่อให้เป็นคนทันสมัยต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ๆ (ธงชัย สันติวงษ์ และคณะ, 2542)

สำนักงานช่างรังวัดเอกชนในเขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหน่วยงานของภาคเอกชนที่สังกัดกรมที่ดินกระทรวงมหาดไทย ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. 2535 เพื่อทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลงานรังวัดเอกชนของกรมที่ดินสืบเนื่องจากมีงานเกี่ยวกับการรังวัดที่มีโฉนดที่ดินเพื่อการรังวัดสอบเขตแบ่งแยกและรวมโฉนดที่ดินเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่ช่างรังวัดของกรมที่ดินที่เป็นหน่วยงานของภาครัฐมีไม่เพียงพอที่จะให้บริการทันกับความต้องการของประชาชน เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่ประชาชนที่ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการทางรัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. 2535 ขึ้นมาเพื่อให้ช่างรังวัดเอกชนเข้ามาช่วยรับงานรังวัดที่ดินที่มีโฉนดที่ดินในเรื่อง

การรังวัดสอบเขต แบ่งแยกและรวมโฉนดที่ดิน โดยอยู่ภายใต้การกำกับของกรมที่ดิน ช่างรังวัดเอกชนต้องเป็นบุคคลที่ผ่านการทดสอบความรู้ ฝึกอบรมภาคทฤษฎี และฝึกภาคปฏิบัติจนได้รับใบอนุญาตเป็นช่างรังวัดเอกชนและต้องเข้าอยู่ในสำนักงานช่างรังวัดเอกชนแห่งใดแห่งหนึ่งจึงจะทำการรังวัดได้ช่างรังวัดเอกชนสามารถทำการรังวัดที่ดินได้เฉพาะที่ดินที่มีโฉนดที่ดินและมีสิทธิที่จะทำการรังวัดที่ดินดังกล่าวในท้องที่ทุกจังหวัด

สำนักงานช่างรังวัดเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบปัญหาในด้านการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ คือ การปฏิบัติงานของบุคลากรยังทำงานไม่ได้เต็มความสามารถโดยมีสาเหตุมาจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมาย บุคลากรมีไม่เพียงพอ อำนาจหน้าที่ของช่างรังวัดเอกชนได้ไปเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน และผู้คนจำนวนมากมีข้อบังคับหลายฉบับที่ทำให้การแบ่งงานไม่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักริน จันทรมณฑล และคณะ (2561) พบว่า ด้านบุคลากร กลุ่มผู้ปฏิบัติงานขาดความชำนาญในการรังวัด การเขียนรายงานการรังวัดประเภทต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและความชำนาญใน รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและข้อสั่งการของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชษฐ์ ทับทิมनाค (2540) พบว่า ช่างรังวัดเอกชนมีปัญหาเรื่องคุณภาพของช่างปัญหาเรื่องอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ปัญหาเรื่องการรังวัดและเทคนิคการรังวัด ปัญหาเรื่องการทุจริตและการไม่มีจรรยาบรรณของช่าง ปัญหาเรื่องความรู้ความสามารถและทัศนคติของเจ้าหน้าที่ ปัญหาเรื่องความศรัทธาของประชาชน ปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของกฎหมายและระเบียบ ปัญหาเรื่องการขาดงบประมาณสนับสนุน ปัญหาเรื่องอัตราค่าใช้จ่ายในการรังวัด ปัญหาเรื่องความรับผิดชอบ

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาการบริหารงานในสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในเขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ดังกล่าว มักเกิดจากบุคลากรในองค์การเป็นสำคัญเพราะบุคลากรแต่ละคนมีพื้นฐานในด้านต่างๆ มาแตกต่างกันจึงเป็นผลทำให้ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติของบุคลากรแต่ละคนมีการประพฤติปฏิบัติที่แตกต่างกันซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การนำหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้เพราะหลักธรรมคำสอนทำให้มนุษย์มีสติในการดำเนินชีวิตประพฤติปฏิบัติต่อกันในสิ่งที่ถูกต้องเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งกาย วาจา ใจ ซึ่งหลักธรรมที่เกี่ยวข้องในพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2539) ได้ระบุไว้ คือ สังคห วัตถุ 4 ได้แก่ 1)ทาน 2)ปิยวาจา 3)อถจกรिया 4)สมานัตตตา (สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิวรรค ฉบับภาษาไทย. 11/313/295) โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารของหน่วยงาน นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและสามารถนำองค์ความรู้ไปเป็นแนวทางการประพฤติ ปฏิบัติเพื่อดำรงชีวิตประจำวัน การทำงานร่วมกัน และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.3 เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย ในเขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย ในเขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพ ต่างกัน

3.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย ในเขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

3.4 สามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศและเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย ในเขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มาใช้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชน ในเขตเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 550 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม(Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปลายี่งส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ(Check list) ตอนที่ 2 สอบถามระดับบทบาทของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ บทบาทของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับของกระทรวงมหาดไทย ในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขต

เมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป 32 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent Sample) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้ F-test (One-way ANONA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการประชาชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	อันดับ	แปลผล
1.	ด้านอาคารสถานที่	3.79	0.53	1	มาก
2.	ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	3.74	0.51	2	มาก
3.	ด้านการอำนวยความสะดวก	3.70	0.52	3	มาก
4.	ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม	3.65	0.48	4	มาก
	รวม	3.72	0.50	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้งสิ้นด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม ตามลำดับ เมื่อแยกเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

1) ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทั้งแปดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 5 ที่ว่า “อาคารสถานที่สะอาด เป็นระเบียบ (อรรถจริยา)” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 8 ที่ว่า “จัดอาคารสถานที่ให้มีความทันสมัย อยู่เสมอ (สมานัตตตา)”

2) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทั้งแปดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “เจ้าหน้าที่เอื้อเฟื้อพร้อมให้บริการอยู่เสมอ (ทาน)” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 ที่ว่า “เจ้าหน้าที่มีน้ำใจ เต็มใจให้บริการ (อรรถจริยา)”

3) ด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งแปดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “เอื้อเฟื้อให้บริการอย่างรวดเร็วกับทุกคนอย่างเท่าเทียม (ทาน)” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ให้บริการกับทุกคนอย่างเท่าเทียมอยู่เสมอ (สมานัตตตา)”

4) ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งแปดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “เอื้อเฟื้อให้บริการอย่างรวดเร็วกับทุกคนอย่างเท่าเทียม (ทาน)” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ให้บริการกับทุกคนอย่างเท่าเทียมอยู่เสมอ (สมานัตตตา)”

5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพ ต่างกัน ดังนี้ 1) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) 2) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) 3) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) 4) ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการประชาชนตาม

หลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดประชาชน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้ 1)ด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการเพื่อให้มีการจัดอาคารสถานที่สวยงาม ร่มรื่น มากยิ่งขึ้น อยู่เสมอ และควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการเพื่อให้มีการจัดอาคารสถานที่สะอาด เป็นระเบียบมากยิ่งขึ้นอยู่เสมอ (สมานัตตตา) 2)ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ได้แก่ ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการเพื่อให้มีความเป็นกันเองกับทุกคนมากยิ่งขึ้น 3)ด้านการอำนวยความสะดวก ได้แก่ ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการเพื่อให้ดำเนินการในขั้นตอนมีความรวดเร็ว มากยิ่งขึ้น และควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการให้บริการเพื่อให้อำนวยความสะดวกอย่างเท่าเทียมกันกับทุกคน มากยิ่งขึ้น 4)ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม ได้แก่ ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการให้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมอยู่เสมอมากยิ่งขึ้น และควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการเพื่อให้มีความเสมอภาคต่อการบริการ มากยิ่งขึ้น

โดยสรุป ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากความถี่สูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการให้ดำเนินการในขั้นตอนมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการเพื่อให้บริการกับทุกคนอย่างเท่าเทียมอยู่เสมอมากยิ่งขึ้น และควรมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา) ไปใช้ในการบริการเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีน้ำใจ เต็มใจให้บริการ มากยิ่งขึ้น

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ระดับความคิดเห็นการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกัน อันเป็นไปเพื่อการสงเคราะห์ เป็นข้อ

ปฏิบัติสำหรับการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ให้มีความรักสามัคคี ซึ่งสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีการประยุกต์หลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการ มากอยู่พอควร โดยเฉพาะด้านอาคารสถานที่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม ตามลำดับ อาจด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2550) ที่กล่าวว่า สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรม ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ให้มีความสามัคคีกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ไพโรจน์ แก่นสาร (2551) กล่าวว่า สังคหวัตถุธรรม 4 หมายถึง หลักธรรมที่ช่วยให้เกิดความรู้สึกสามัคคีขึ้นในกลุ่มคน ไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ชุมชน หรือระดับประเทศ แม้แต่ระหว่างประเทศก็ตาม หากนำเอาพุทธธรรมหมวดนี้ไปประยุกต์ใช้อยู่เรื่อยๆ แล้ว การเบียดเบียนกันก็จะลดลงได้มาก โลกย่อมมีสันติภาพ สันติสุขยิ่งขึ้น ความมั่นคงของมนุษย์โดยรวมก็จะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์นาฏ แก้วไพฑูริย์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนัย วงศ์อมรจักรพันธ์ (2553) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรกมล ชูบุญกุลพงษ์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

1) เพศ ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า เพศเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่บ่งบอกให้ทราบว่าเป็นชายหรือเพศหญิงเท่านั้น เพศจึงไม่เป็นอุปสรรคใดๆ กับความคิดเห็นต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนั้น ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดนัย วงศ์อมรจักรพันธ์ (2553) ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย บัวจันทร์ (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2) อายุ ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า อายุเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่บ่งบอกให้ทราบว่าใครเกิดก่อนและหลังเท่านั้น อายุจึงไม่เป็นอุปสรรคใดๆ กับความคิดเห็นต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนั้น ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนัย วงศ์อมรรัตน์ (2553) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ราชนันย์ ธงชัย (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3) ระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าระดับการศึกษาเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่บ่งบอกให้ทราบว่า การศึกษาสูงหรือต่ำเพียงเท่านั้น ระดับการศึกษาจึงไม่เป็นอุปสรรคใดๆ กับความคิดเห็นต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนั้น ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย บัวจันทร์ (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการให้บริการประชาชน

ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ราชันย์ ชงชัย (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4) ประกอบอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชน ที่อาชีพต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า อาชีพที่ต่างกัน จะมีความคิดเห็นมากหรือน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าอาชีพใด ๆ การประกอบอาชีพจึงไม่เป็นอุปสรรค ใดๆ กับความคิดเห็นต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนใน กำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนั้น ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่าง รังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง กับการศึกษาของ ดนัย วงศ์อมรวัชรพันธ์ (2553) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการ ให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมและ รายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย บัวจันทร์ (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจ ในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย เปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลัก สังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 การให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับ กระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมากดังนั้น ผู้บริหารสำนักงาน ช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้และยกระดับการพัฒนาด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดกว่าทุกด้าน เพื่อให้ประชาชนมีความคิดเห็นต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลัก

สังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ด้านอาคารสถานที่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 8 ที่ว่า “จัดอาคารสถานที่ให้มีความทันสมัย อยู่เสมอซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับการพัฒนาของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการ โดยจัดอาคารสถานที่ให้สะอาด เป็นระเบียบ มากยิ่งขึ้นต่อไป

7.2.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 ที่ว่า “เจ้าหน้าที่มีน้ำใจ เต็มใจให้บริการ (อรรถจริยา)” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับการพัฒนาสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการให้เจ้าหน้าที่มีน้ำใจ เต็มใจให้บริการ มากยิ่งขึ้นต่อไป

7.2.3 ด้านการอำนวยความสะดวก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ที่ว่า “ดำเนินการในขั้นตอนให้อย่างรวดเร็ว (อรรถจริยา)” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับการพัฒนาสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการดำเนินการในขั้นตอนให้อย่างรวดเร็ว มากยิ่งขึ้นต่อไป

7.2.4 ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ให้บริการกับทุกคนอย่างเท่าเทียมอยู่เสมอ (สมานัตตตา)” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับการพัฒนาสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการกับทุกคนอย่างเท่าเทียมอยู่เสมอ มากยิ่งขึ้นต่อไป

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม ดังนั้น ควรวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง การส่งเสริมหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการอย่างเท่าเทียมใน

สำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำผลการวิจัยใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3.2 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้าน คือ ข้อ 6 ที่ว่า “ดำเนินการในขั้นตอนให้อย่างรวดเร็ว (อัตถจริยา)” ดังนั้น ควรวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินการในขั้นตอนให้อย่างรวดเร็วตรงตามหลักสังคหวัตถุ 4

7.3.3 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรลดขั้นตอนการให้บริการเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว มากยิ่งขึ้น (อัตถจริยา) ดังนั้น ควรวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการลดขั้นตอนการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักสังคหวัตถุ 4

8. บรรณานุกรม

- จักริน จันทน์มณฑลและคณะ. (2561). **สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหางานค้ำของช่างรังวัดในสำนักงานที่ดิน**. รายงานการวิจัยหลักสูตรนักบริหารงานที่ดินระดับสูงวิชาการวิจัยสำหรับนักบริหารโรงเรียนนักบริหารงานที่ดินระดับสูงกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย.
- दनัย วงศ์มรธอร์พันธ์. (2553). **ความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์ และคณะ. (2542). **พฤติกรรมบุคคลในองค์การ**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- พรกมล ชูบุญพงษ์. (2555). **การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). **พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ**. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมมิก จำกัด.
- พิเชษฐ ทับทิมนาค. (2540). **ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินตามนโยบายเพื่อการแก้ไขปัญหาการกำกับดูแลการรังวัดเอกชนของกรมที่ดิน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ.2535**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพโรจน์ แก่นสาร. (2551). **หลักการคิดอย่างมีเหตุผลและกระบวนการตกลงใจ**. นครปฐม : สถาบันวิชาการทหารชั้นสูง.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ราชันย์ ธงชัย. (2551). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงทะเบียนซีททหารกองเกินตาม
แนวลี้กคหัตถ์ 4 ของหน่วยงานลี้คดีอำเภอเมือง จังหวัตระยอง. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทศศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมหมาย บัวจันทร์. (2551). การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตาม
ลี้กคหัตถ์ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทศศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์. (2554). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามลี้กคหัตถ์ 4
ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทศศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน
หลักเกณฑ์และวิธีการส่งต้นฉบับเพื่อพิมพ์เผยแพร่
วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

1. ลักษณะของวารสาร

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) เป็นวารสารเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทความรายงานการวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและบุคลากรจากหน่วยงานภายนอก โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารรายงาน หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน เนื้อหาบทความหรือข้อคิดเห็นที่พิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น กองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยต้นฉบับจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการตีพิมพ์

2. การเตรียมต้นฉบับ

ต้นฉบับจะเขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และต้องมีบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ต้นฉบับต้องพิมพ์บนกระดาษขาวขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียวใส่เลขกำกับหน้าทุกหน้าพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Word ใช้แบบอักษร (Font) TH Sarabun ขนาด 16

ถ้ามีภาพประกอบควรเป็นภาพถ่ายขาว – ดำ ที่ชัดเจน

ถ้าเป็นภาพวาดลายเส้นให้วาดบนกระดาษขาวโดยใช้หมึกดำให้สะอาดและลายเส้นคมชัด ความยาวของเนื้อเรื่องภาพประกอบ ตาราง และบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษรวมเอกสารอ้างอิง ไม่ควรเกิน 12-15 หน้า

ส่งต้นฉบับมายังกองบรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Online) มาที่ Email : buddhistlocalgov@gmail.com หรือส่งเข้าระบบออนไลน์ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ>

3. รายละเอียดขนาดตัวอักษรและรูปแบบการพิมพ์

ส่วนประกอบของบทความ	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อบทความ	กลาง หน้ากระดาษ	18	ตัวหนา

ชื่อผู้แต่ง	ชิตชวา	16	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ -ภาษาไทย -ภาษาอังกฤษ	กลาง หน้ากระดาษ	18	หัวข้อตัวหนา เนื้อหาตัวปกติ
หัวข้อแบ่งตอน	ชิดซ้าย	18	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	ใช้หมายเลข	16	ตัวปกติ
เนื้อหาบทความ	-	16	ตัวปกติ
การเน้นความในบทความ	-	16	ตัวปกติ
ข้อความในตาราง	-	16	ตัวปกติ
บรรณานุกรม	ชิดซ้าย	16	ตัวหนา
ภาพประกอบ / คำอธิบายใต้ภาพ	กลาง หน้ากระดาษ	16	ปกติ

ตัวอักษร TH Sarabun ขนาด 16 เว้นขอบด้านบน /ขอบด้านซ้าย 1.5 นิ้ว เว้นขอบด้านล่าง /ขอบด้านขวา 1 นิ้ว

4. ชื่อผู้เขียน

ระบุชื่อ – นามสกุลจริง (ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) โดยวางไว้ทางขวามือได้ชื่อของบทความ
ระบุ สาขาวิชา/ภาควิชา คณะ สถาบัน และ e-mail ตามลำดับ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

5. บทคัดย่อ

บทความภาษาไทยต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยใช้บทคัดย่อภาษาอังกฤษก่อนบทคัดย่อภาษาไทย และจำนวนคำ 300-500 คำ

บทความภาษาอังกฤษต้องมีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้บทคัดย่อภาษาไทยก่อนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และจำนวนคำไม่เกิน 300-500 คำ

ท้ายบทคัดย่อให้ผู้เขียนกำหนดคำสำคัญ (Keywords) สำหรับคำดัชนีเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

6. เกณฑ์การพิจารณาบทความ

1. กองบรรณาธิการวารสารพิจารณาคัดเลือกคุณภาพบทความ และ/หรือปรับแก้ตามความเหมาะสมก่อนส่งผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน เป็นผู้พิจารณาเนื้อหาสาระ ตรวจสอบความถูกต้อง และคุณภาพทางวิชาการของบทความและเห็นชอบให้ตีพิมพ์ทั้ง 2 คน กรณีผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบ 1 ใน 2 คน

ทางกองบรรณาธิการวารสารฯ จะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมอีก จำนวน 1 คน (และในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งเพิ่มขึ้นผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1,000 บาท) และบทความที่จะได้รับการตีพิมพ์จะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 คน กรณีเมื่อเสนอบทความต่อผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไม่ว่าผลจะเป็นอย่างไร ผู้เขียนบทความประสงค์จะไม่ตีพิมพ์ในวารสาร ผู้เขียนบทความจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนของผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านละ 1,000 บาท

3. กองบรรณาธิการวารสารจะไม่คืนต้นฉบับให้กับเจ้าของบทความในทุกรณี

7. ประเภทของบทความที่รับพิจารณา

บทความวิชาการ บทความวิชาการวิจัย บทความปริทัศน์ และหรือบทความทวิภาคหนึ่งสื่อ

8. หลักการอ้างอิง

ให้ใช้ “ระบบฝังโน” และตัวเลขให้ใช้ “ตัวเลขอารบิก” ที่เป็นสากล

9. เขียนตามแบบที่กำหนดไว้

9.1 บทความวิชาการ

แบบการเขียน “บทความวิชาการ” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1

ต้นสังกัด/หน่วยงาน¹

ภาษาอังกฤษ (ต้นสังกัด/หน่วยงาน)¹

Email :

บทคัดย่อ

.....
(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....

คำสำคัญ :;;; (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

Keywords :;;;(3 – 5 คำ)

1. บทนำ

(พิมพ์รายละเอียด).....

2. เนื้อหา : ในส่วนนี้ การอ้างอิงในเนื้อเรื่องให้ใช้แบบนาม-ปี (Name-Year) ระบุชื่อ-นามสกุล ผู้แต่งปีที่พิมพ์เอกสารและหน้าไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความนั้นก็ได้ เช่น กุลธิดา ท่วมสุข (2548 : 16) กุลธิดา ท่วมสุข (2548) หรือ (กุลธิดา ท่วมสุข, 2548) (กุลธิดา ท่วมสุข, 2548 : 16))

2.1.

2.2.

2.3.

2.4.

ฯลฯ

3. สรุป

(พิมพ์รายละเอียด).....

4. บรรณานุกรม

.....(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิชาการเท่านั้น)

9.2 บทความวิจัย

แบบการเขียน “บทความวิจัย” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

เรื่อง (ภาษาไทย).....
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1
ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1
ต้นสังกัด/หน่วยงาน¹
ภาษาอังกฤษ (ต้นสังกัด/หน่วยงาน)¹
Email :

บทคัดย่อ

.....
.....(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....
.....

คำสำคัญ :;; (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

.....
.....

Keywords :;; (3 – 5 คำ)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

.....

(ความยาวประมาณ 2/3หน้ากระดาษ A4)

2. โจทย์วิจัย(ถ้ามี)

2.1
 2.2

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อ
 3.2 เพื่อ.....

4. สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

4.1
 4.2

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1
 5.2

6. วิธีดำเนินการวิจัย

.....
(ความยาวประมาณ 1/2
 หน้ากระดาษ A4)

7. ผลการวิจัย

.....
 มีตาราง/รูปภาพ/แผนภูมิประกอบ ถ้าวิจัยเชิงคุณภาพให้ใส่รูปภาพ 1-2 รูป (ความยาวประมาณ 2-3
 หน้ากระดาษ A4)

8. อภิปรายผลการวิจัย

.....
(ความยาวประมาณ 1/3 หน้ากระดาษ A4)

9. ข้อเสนอแนะ

.....

10. บรรณานุกรม

.....
(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิจัยเท่านั้น)

การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม

การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล 1) ในเนื้อเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนามปี (author-date in text citation) โดยระบุ ชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น และระบุเลขหน้าเอกสารอ้างอิงในกรณียกข้อความมาทั้งหมด 2) การอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานนั้นๆ จัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ภายใต้หัวข้อ “บรรณานุกรม” สำหรับผลงานวิชาการภาษาไทย หรือ “Reference” สำหรับผลงานวิชาการภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเบื้องต้น

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. (ครั้งที่พิมพ์-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

2. วารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ระบุเลขของปีที่(ระบุเลขของฉบับที่). ระบุเลขหน้าแรก-หน้าสุดท้ายของบทความเรื่องนั้นๆ.

นัฐธยา พิพัฒน์นราธ, นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ. (2561). การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**. 5(1). 223-240.

3. วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์). ชื่อสถาบันการศึกษา. สถานที่พิมพ์

ตัวอย่างเช่น

รัศมี สีหะนัน. (2551). การประเมินสมรรถนะความเป็นครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

4. เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

ชื่อผู้จัดประชุม. (ปีที่พิมพ์). ชื่อรายงานการประชุม. เมืองที่พิมพ์-ถ้ามี : สำนักพิมพ์-ถ้ามี.

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อเรื่องที่ปรากฏในเว็บ. สืบค้นเมื่อระบุวันที่เดือนปี. จากชื่อเจ้าของเว็บไซต์ :

<http://xxxxxx>

เสาวรัจ รัตนคำฟู.(2563). วิฤตโควิด-19 รัฐต้องเร่งลดช่องว่างดิจิทัล เพื่อความเท่าเทียมในห้องเรียนออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563. จาก <https://tdri.or.th/2020/04/digital-divide-online-education-inequalities/>

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความ
วารสารรัฐศาสตร์สารัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)
(MBU Political Science Journal(Online))
ISSN : 2774-1001 (Online)

วารสารรัฐศาสตร์สารัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) ดำเนินงานโดยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารรัฐศาสตร์สารัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

1.1 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์

1.2 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้นิพนธ์บทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ ทั้งสิ้น

1.3 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง

1.4 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้นิพนธ์บทความ

1.5 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

2. บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์บทความในวารสารรัฐศาสตร์สารัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

2.1 บทความที่ผู้นิพนธ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน

2.2 ผู้นิพนธ์บทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอ หรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาของบทความของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น

2.3 หากผลงานทางวิชาการของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง

2.4 ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) ก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่นๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แล้ว

2.5 ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

3. บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความ

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบนหลักการ และเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว

3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง

3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน

3.4 หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

3.5 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) กำหนดรวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้อื่นได้รับ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
โทรศัพท์ 0-4351-8364, 0-4351-6076 โทรสาร 0-4351-4618
www.rec.mbu.ac.th